

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ
VEIKLOS AUDITO 4-ASIS DEPARTAMENTAS**

A T A S K A I T A

2002 m. lapkričio 29 d. Nr. 2040-15
Vilnius

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS "LIETUVOS NACIONALINIS
RADIJAS IR TELEVIZIJA" DALINIS VEIKLOS
VERTINIMAS**

Veiklos audito 4-ojo departamento
direktorė

Birutė Puzienė

TURINYS

AUDITO MASTAS.....	3
AUDITO REZULTATAI.....	4
1. BENDRIEJI DUOMENYS APIE LRT VYKDOMAS IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO FINANSUOJAMAS PROGRAMAS	4
2. VIDAUS KONTROLĖS VERTINIMAS.....	8
3. FINANSINĖS BŪKLĖS (GAUTINŲ IR MOKĖTINŲ SUMŲ) VERTINIMAS	14
<i>3.1 LRT debitorinio įsiskolinimo būklė</i>	<i>14</i>
<i>3.2 LRT kreditorinio įsiskolinimo būklė.....</i>	<i>20</i>
4. VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ PANAUDOJIMAS	25
5. VALSTYBĖS KONTROLĖS 2002-01-15 SPRENDIMO NR. 2 VYKDYMAS	32
6. KITI KLAUSIMAI	34
REKOMENDACIJOS	38

Valstybės kontrolės veiklos audito 4-ojo departamento vyresnioji valstybinė auditorė Almutė Juzėnienė ir valstybinė auditorė Rita Žirlytė, vykdydamos Valstybės kontrolės 2002-09-26 pavedimą Nr.2040-15, atliko viešosios įstaigos “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” dalinį veiklos vertinimą.

Audito subjektas – viešoji įstaiga “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” (toliau – LRT). Adresas: S.Konarskio g. 49, LT-2600, Vilnius (identifikavimo kodas – 2424107). LRT 1997-07-10 įregistruota Vilniaus miesto savivaldybės Rejestro tarnyboje, įregistravimo Nr.VŠ97-129.

LRT – valstybei nuosavybės teise priklausanti viešoji ne pelno įstaiga. LRT įsteigta 1996-10-08 Lietuvos Respublikos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymu Nr.I-1571 ir yra Seimo įsteigto Lietuvos radijo ir televizijos teisių ir pareigų perėmėja. LRT turtas yra valstybės nuosavybė. LRT turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise.

Finansinės atskaitomybės duomenimis LRT įstatinis kapitalas: 2002-01-01 ir 2002-10-01 - 37447918 Lt.

Audituojamu laikotarpiu dirbo ir buvo atsakingi: LRT generalinis direktorius V.Milaknis (nuo 2001-05-10), Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriaus vyriausioji finansininkė N.Žebrauskienė (paskirta šioms pareigoms nuo 2001-09-20). Generalinio direktoriaus pavaduotojais dirba: Televizijos direktorė R.Miliūtė, Radijo direktorius K.Petrauskis (abu dirba nuo 2001-06-20).

A U D I T O M A S T A S

Audito etapas – išankstinis tyrimas.

Audituojamas laikotarpis – 2002 m. 1 - 9 mėnesiai.

Audito procesas: auditas pradėtas 2002-09-26 ir baigtas 2002-11-29. Valstybinė auditorė R.Žirlytė auditą atliko nuo 2002-10-07 iki 2002-11-29. Audito metu naudoti duomenų rinkimo būdai: dokumentinis ir natūrinis tikrinimas, apklausa ir patvirtinimai, tiesioginis apžiūrėjimas, atranka, skaičiavimai ir perskaičiavimai bei analitinė apžvalga.

Audito tikslai:

1. Apžvelgti LRT vykdomas iš valstybės biudžeto finansuojamas programas (Veiklos audito 4-ojo departamento vyresnioji valstybinė auditorė A.Juzėnienė);
2. Įvertinti vidaus kontrolės būklę (Veiklos audito 4-ojo departamento vyresnioji valstybinė auditorė A.Juzėnienė, valstybinė auditorė R.Žirlytė);

3. Apžvelgti LRT audituojamojo laikotarpio finansinės būklės (gautinų ir mokėtinų skolų) pokyčius (Valstybinė auditorė R.Žirlytė);
4. Įvertinti valstybės biudžeto lėšų panaudojimą (Vyresnioji valstybinė auditorė A.Juzėnienė);
5. Įvertinti, kaip vykdomas Valstybės kontrolės 2002-01-15 sprendimas Nr.2 “Dėl viešosios įstaigos Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija dalinio veiklos vertinimo rezultatų”. Ar atsižvelgta į 2001-12-22 ataskaitos Nr.210-18 siūlymus (Valstybinė auditorė R.Žirlytė);
6. Pateikti nuomonę, ar tikslinga Valstybės kontrolės 2003 m. audito programoje numatyti LRT veiklos auditą (Vyresnioji valstybinė auditorė A.Juzėnienė ir valstybinė auditorė R.Žirlytė).

A U D I T O R E Z U L T A T A I

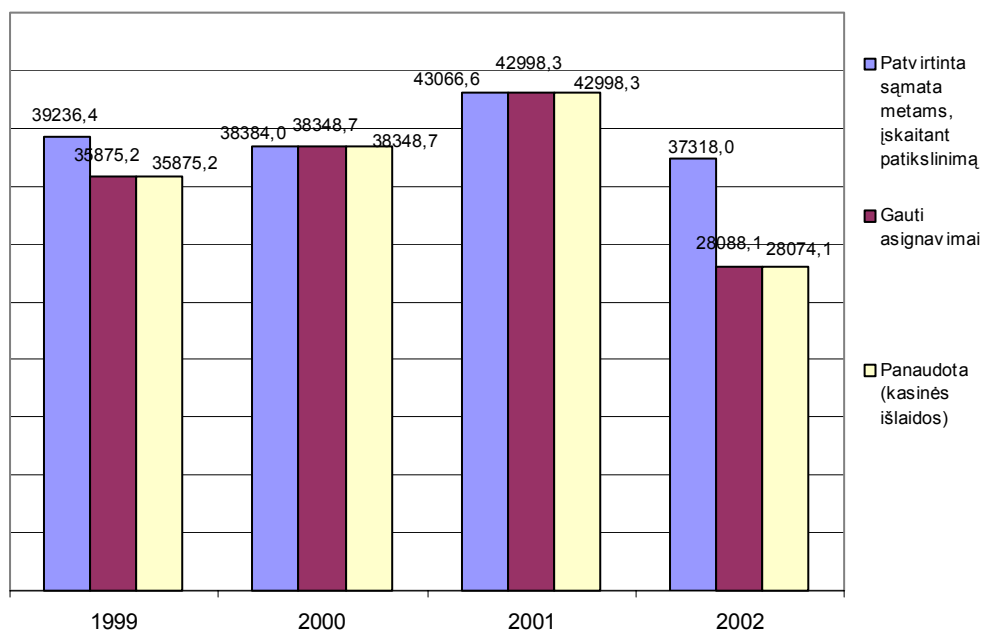
1. BENDRIEJI DUOMENYS APIE LRT VYKDOMAS IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO FINANSUOJAMAS PROGRAMAS

LRT savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymu, Visuomenės informavimo įstatymu, Viešųjų įstaigų įstatymu, viešosios įstaigos Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija įstatais, 2000-11-14 įregistruotais Vilniaus miesto savivaldybės Rejestro tarnyboje (2001-07-03 – pakeitimai ir papildymai).

Vyriausybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu, 2002-01-28 nutarimu Nr.119 “Dėl 2002 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo” LRT patvirtino asignavimus (2002-02-15 ir 2002-07-19 nutarimais Nr.233 ir 1164 patikslino, iš viso 37318 tūkst. Lt) dviejų programų vykdymui:

1. Radijo ir televizijos programų siuntimas LRTC komunikacijų tinklais (programos kodas - 1.3) – 7562,0 tūkst. Lt;
2. Visuomenės informavimas radijo ir televizijos komunikacijų tinklais (programos kodas - 1.5) – 29756,0 tūkst. Lt.

LRT valstybės biudžeto asignavimų (patvirtintų, įskaitant patikslinimą, gautų ir panaudotų) dinamika 1999 – 2002 metais nurodyta grafike. Jame nurodyti 2002 m. patvirtinti asignavimai visiems metams, o gauti ir panaudoti – per 9 mėnesius.

1 pav. LRT valstybės biudžeto patvirtintų, įskaitant patikslinimą, gautų ir panaudotų asignavimų dinamika 1999 – 2002 metais (2002 metais nurodyti gauti ir panaudoti asignavimai per 9 mėnesius, tūkst. Lt)

LRT nenustatė kiekvienos programos įgyvendinimo priemonės atsakingų vykdytojų, kaip tai numatyta finansų ministro ir valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro 2000-05-03 įsakymu Nr.112/50 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos 2.2 punkte.

LRT nepaskirti atsakingi asmenys, kurie kontroliuotų programų vykdymą, kaip to reikalauja Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr.379 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Lietuvos Respublikos biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo tvarkos 5 p.

Pagrindiniai LRT veiklos tikslai (prioriteto tvarka):

- informuoti šalies gyventojus apie įvykius šalyje ir pasaulyje;
- skatinti pilietinės bei informacinės visuomenės formavimą;
- platinti nacionalinės ir pasaulinės kultūros pasiekimus;
- visapusiškai plėsti gyventojų akiratį rengiantis narystei Europos Sąjungoje ir NATO.

Programos uždavinių įgyvendinimo rezultatų įvertinimui 2002 m. institucijos strateginiame veiklos plane, 2002-02-06 pasirašytame generalinio direktoriaus V.Milaknio, nustatyti 1. 5 programos “Visuomenės informavimas radijo ir televizijos komunikacijų tinklais” du vertinimo kriterijai:

- televizijos programos apimtis valandomis per parą (2001 m. įvykdyta 12,80, 2002 m. patvirtinta 18 valandų per parą),
- radijo programos apimtis valandomis per parą (2001 m. įvykdyta 49,7, 2002 m. patvirtinta 42 valandos per parą).

Pastebėjimai:

1. Programos “Visuomenės informavimas radijo ir televizijos komunikacijų tinklais” (programos kodas 1.5) uždavinių įgyvendinimo rezultatų įvertinimui nustatyti kriterijai tiksliai, išsamiai ir suprantamai neapibrėžia programos rezultatų.

2. Nenustatyti kiekybiniai ir kokybiniai vertinimo kriterijai LRT vykdomos programos “Radijo ir televizijos programų siuntimas LRTC komunikacijų tinklais” (programos kodas 1.3) uždaviniams įvertinti.

3. Vertinimo kriterijai nesusieti su programų tikslais, uždaviniais ir priemonėmis. Nenustatyti vertinimo kriterijai, kurie parodytų, ar LRT kokybiškai atliko programas, taip pat nenustatytas išlaidų efektyvumo kriterijus, apibūdinantis darbo rezultatų ir sunaudotų išteklių (išlaidų) santykį.

Vyriausybė 2002-01-28 nutarimo Nr.119 “Dėl 2002 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo” 2 punktu ir Finansų ministerija 2001-12-27 raštu Nr. 0201-07-0115128 pavedė Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojams per 10 darbo dienų nuo šio nutarimo įsigaliojimo pateikti Finansų ministerijai finansuojamų programų suvestines sąmatas (su skaičiavimais). Audito metu LRT nepateikė Vyriausybės 2002-01-28 nutarimo Nr.119 2 p. nurodytų finansuojamų programų sąmatų su skaičiavimais.

Audito metu LRT generalinis direktorius V. Milaknis informavo Valstybės kontrolę, kad, jų manymu, viešajai įstaigai “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” netaikytini biudžetinėms įstaigoms privalomi ir įstatymais reglamentuoti reikalavimai. Auditoriai sutinka, kad LRT kaip viešajai įstaigai netaikoma biudžetinėms įstaigoms privaloma apskaitos tvarka, tačiau LRT, kaip biudžeto asignavimų naudotoja, privalo laikytis nustatytos šių asignavimų naudojimo tvarkos.

Biudžeto sandaros įstatymo 2 str. 2 d. pateikta asignavimų sąvoka, o 4 str. 1 d. nustatyta, kad valstybės biudžeto asignavimų valdytojai yra valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų Seimo patvirtintame valstybės biudžete, vadovai. Lietuvos Respublikos 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2001-12-13 Nr. IX-643) patikslintame valstybės biudžete LRT, kaip asignavimų naudotojui, atskiroje eilutėje 2002 m. numatyta skirti 37318,0 tūkst. Lt (36389,5 tūkst. Lt – paprastosioms išlaidoms ir 928,5 tūkst. Lt – nepaprastosioms išlaidoms, asignavimų darbo užmokesčiui nenumatyta). Viešųjų įstaigų įstatymo 13 str. 2 d. ir LRT įstatų 14.1 p., nustatyta, kad lėšoms, gaunamoms iš Lietuvos valstybės ar savivaldybių biudžetų bei fondų, panaudoti turi būti sudaryta išlaidų sąmata. Pagal Viešųjų įstaigų įstatymo 13 str. 4 d., viešojo įstaiga LRT iš valstybės biudžeto gautas lėšas laiko atskiroje biudžetinių lėšų sąskaitoje.

Iš to darytina išvada, kad LTR vadovas yra asignavimų valdytojas, todėl Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 p. 1 d. nuostata, įpareigojanti naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos įstaigos programoms vykdyti, ir 5 str. 1 p. 2 d. nuostata, įpareigojanti nustatyti ir tvirtinti vadovaujamos institucijos programų išlaidų sąmatas, neviršijant šioms programoms patvirtintų bendrųjų asignavimų, tarp jų – paprastosioms išlaidoms, iš jų – darbo užmokesčiui ir nepaprastosioms išlaidoms, sumų, taikytina LRT.

Pažeidžiant Vyriausybės 2002-01-28 nutarimo Nr.119 “Dėl 2002 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo” 2 p. ir Finansų ministerijos 2001-12-27 rašto Nr.0201-07-0115128 reikalavimus, LRT lėšoms, gaunamoms iš Lietuvos Respublikos biudžeto, panaudoti nesudarė atskiros išlaidų sąmatos su ekonominiais skaičiavimais.

Išvados:

1. Pažeidžiant Vyriausybės 2002-01-28 nutarimo Nr.119 “Dėl 2002 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo” 2 p. ir Finansų ministerijos 2001-12-27 rašto Nr.0201-07-0115128 reikalavimus, LRT lėšoms, gaunamoms iš Lietuvos valstybės biudžeto, panaudoti nesudarė atskiros išlaidų sąmatos su ekonominiais skaičiavimais.

2. LRT nenustatė kiekvienos programos įgyvendinimo priemonės atsakingų vykdytojų, kaip tai rekomenduota finansų ministro ir valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro 2000-05-03 įsakymu Nr.112/50 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos 2.2 punkte.

3. LRT nepaskirti atsakingi asmenys, kurie kontroliuotų programų vykdymą, kaip to reikalauja Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr.379 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Lietuvos Respublikos biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo tvarkos 5 punktas.

4. Programos uždavinių įgyvendinimo rezultatų įvertinimui:

- Programos “Visuomenės informavimas radijo ir televizijos komunikacijų tinklais” (programos kodas 1.5) nustatyti kriterijai tiksliai, išsamiai ir suprantamai neapibrėžia programos rezultatų;**
- Nenustatyti kiekybiniai ir kokybiniai vertinimo kriterijai LRT vykdomos programos “Radijo ir televizijos programų siuntimas LRTC komunikacijų tinklais” (programos kodas 1.3);**
- Vertinimo kriterijai nesusieti su programų tikslais, uždaviniais ir priemonėmis. Nenustatyti vertinimo kriterijai, kurie parodytų, ar LRT kokybiškai atliko**

programas, taip pat išlaidų efektyvumo kriterijus, apibūdinantis darbo rezultatų ir sunaudotų išteklių (išlaidų) santykį.

2. VIDAUS KONTROLĖS VERTINIMAS

LRT struktūrinių padalinių darbuotojai savo veikloje vadovaujasi generalinio direktoriaus patvirtintais padalinių nuostatais, jų funkcijos apibrėžtos pareigybinėse charakteristikose.

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 10 str. 1 p. 9 d. nustatyta, kad LRT taryba tvirtina darbuotojų, priimamų viešo konkurso tvarka, pareigybes, 10 str. 1 p. 17 d. – LRT taryba nustato generalinio direktoriaus pavaduotojų skaičių, 10 str. 1 p. 18 d. – LRT taryba generalinio direktoriaus teikimu skiria ir atleidžia jo pavaduotojus. Tokia pat nuostata įteisinta ir LRT įstatuose.

LRT taryba 2001-06-05 patvirtino 3 pareigybių (Personalo direktoriaus, Komercijos direktoriaus ir Technikos direktoriaus) ir 2002-04-16 nutarimu (protokolas Nr.41) – 4 pareigybių, į kurias priimama viešo konkurso tvarka, sąrašą (Personalo direktoriaus, Komercijos direktoriaus, Technikos centro direktoriaus ir Bendrųjų reikalų ir ūkio tarnybos direktoriaus). Tos pačios dienos nutarimu Taryba suteikė teisę generaliniam direktoriui, atskirais atvejais, dėl gamybinio būtinumo skelbti konkursus ir LRT tarybos nepatvirtintoms darbuotojų pareigybėms užimti.

Generalinio direktoriaus V.Milaknio teikimu LRT taryba 2001-06-19 nutarė paskirti R.Miliūtę eiti generalinio direktoriaus pavaduotojos, televizijos direktorės pareigas. Generalinis direktorius V.Milaknis 2001-06-20 įsakymu Nr.269 nuo 2001-06-20 paskyrė generalinio direktoriaus pavaduotoja, televizijos direktore R.Miliūtę penkerių metų laikotarpiui.

Pastebėjimai:

1. Televizijos direktorės R.Miliūtės išsilavinimas ir darbo stažas neatitinka Televizijos direktoriaus pareigybinės charakteristikos 1.1 p. reikalavimų – gali dirbti asmuo, turintis aukštąjį išsilavinimą arba ne mažesnį kaip 5 metų darbo televizijoje stažą. R.Miliūtė turi tik vidurinį išsilavinimą ir iki priėmimo LRT dienos turėjo 2 metų ir 11 mėnesių darbo televizijoje stažą.

2. Vyriausiosios finansininkės pareigybinė charakteristika patvirtinta generalinio direktoriaus V.Milaknio 2002-09-24 įsakymu Nr.810. LRT patvirtintas vyriausiojo finansininko pareigybės pavadinimas neatitinka nuo 2002-01-01 įsigaliojusio Buhalterinės apskaitos įstatymo 2 str. įteisintos vyriausiojo buhalterio (buhalterio) sąvokos apibrėžimo.

3. Generalinio direktoriaus V.Milaknio 2001-12-20 įsakymu Nr.748 patvirtintuose Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriaus nuostatuose nurodyta, kad skyriui vadovauja

vyriausiasis finansininkas, kuris tiesiogiai pavaldus LRT generaliniam direktoriui. Tuo tarpu generalinio direktoriaus 2002-09-24 įsakymu Nr.810 patvirtintos vyriausiojo finansininko pareigybinės charakteristikos 1.3 p. nustatyta, kad vyriausiasis finansininkas tiesiogiai pavaldus LRT generaliniam direktoriui ir Finansų ir ekonomikos departamento direktoriui.

Generalinis direktorius V.Milaknis 2002-07-05 įsakymu Nr.78 “Dėl įgaliojimų suteikimo” pavedė Finansų ir ekonomikos departamento direktoriui Ž.Gurevičiūtei (2002-06-28 sudaryta terminuota darbo sutartis nuo 2002-07-01 iki 2002-10-31 ir pratęsta iki 2002-11-15) pasirašyti finansinius dokumentus (pagal pateiktą sąrašą). Minėtame įsakyme nenurodyta, kokio parašo teisė suteikta. Audito metu nustatyta, kad buvusiai Finansų ir ekonomikos departamento direktoriui Ž.Gurevičiūtei buvo suteikta pirmo parašo teisė. Tačiau antro parašo teisė, išskyrus vyriausiąją finansininkę, kitam asmeniui nesuteikta. LRT nepatvirtinta vyriausiojo finansininko pavaduotojo pareigybė. Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriaus nuostatuose nenurodyta, kas, vyriausiajam finansininkui nesant, eina jo pareigas. Audito metu, susirgus vyriausiajai finansininkei, generalinis direktorius V.Milaknis 2002-11-11 įsakymu Nr.P-394 “Dėl pavadavimo” laikinai eiti vyriausiojo finansininko pareigas pavedė vyresniajai buhalterei E.Krugiškienei.

Generalinis direktorius V.Milaknis nenustatė finansinių išteklių naudojimo tvarkos, kaip to reikalauja LRT įstatų 10.1 p. 8 papunktis. LRT nenustatyta, kokiais atvejais įvairiems ūkio subjektams už suteiktas paslaugas apmokama iš biudžetinių lėšų ir kokiais – iš komercinių. Pagal vyriausiosios finansininkės N.Žebrauskienės paaiškinimą apmokėjimas vykdomas iš tų lėšų, kurių LRT tuo laikotarpiu turi.

Įvertinti LRT vykdomų programų planų laikymąsi ir įvykdymo lygį iš esamų apskaitos dokumentų nėra galimybės, kadangi duomenys apie faktiškai apskaičiuotą darbo užmokestį (Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriuje) ir jo planavimą (Ekonomikos skyriuje) yra nurodomi taikant skirtingą metodiką. Tai gali daryti neigiamą įtaką LRT ūkinės finansinės veiklos vidaus kontrolės būklei.

Pažeidžiant Buhalterinės apskaitos įstatymo 19 str. 1 ir 2 d. reikalavimus, LRT generalinis direktorius V.Milaknis nenustatė apskaitos dokumentų ir apskaitos registrų saugojimo tvarkos iki metinės finansinės atskaitomybės patvirtinimo ir patvirtinus metinę finansinę atskaitomybę. LRT iki šiol nesutvarkytos 2001 m. buhalterinių dokumentų bylos pagal bylų nomenklatūrą – ilgo saugojimo bylų lapai nesunumeruoti ir nesusegti.

Vyriausioji finansininkė N.Žebrauskienė ne visada vizuodavo įsakymus dėl darbuotojų tarnybinių atlyginimų ir priedų nustatymo, darbų bei paslaugų atlikimo sutartis, kaip to reikalauja l.e. generalinio direktoriaus pareigas J.Laučiūtės 2001-05-03 įsakymu Nr.69 nustatytos LRT vidaus dokumentų rengimo tvarkos 7 p., buvusio generalinio direktoriaus V.Žuko 2000-10-19 įsakymu Nr.168 patvirtintos Sutarčių rengimo tvarkos 18 p. ir vyriausiosios finansininkės pareigybinės charakteristikos 2.13 punktas.

Pažeisdamas Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr.719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 13 p., generalinis direktorius V.Milaknis 2001-10-02 įsakymu Nr.154 "Dėl materialinių vertybių metinės inventorizacijos" į centrinės inventorizacijos komisijos sudėtį paskyrė materialiai atsakingą ir atskaitingą už inventorizuojamą turtą asmenį J.Kasciuškevičių, pažeidžiant 11 p., savo įsakymu nesudarė vietinių komisijų.

LRT metinė finansinė atskaitomybė 2001 m. gruodžio 31 d. sudaryta pažeidžiant tuo metu galiojusio Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo 14 str. reikalavimus – buhalterinės apskaitos duomenys nepatvirtinti atsiskaitymų inventorizacijos duomenimis.

Centrinė inventorizacijos komisija (pirmininkas J.Ribokas):

1. Pažeidė Inventorizacijos tvarkos 3, 60, 61 p. ir generalinio direktoriaus V.Milaknio 2001-10-02 įsakymo Nr.154 2 p. nuostatas, nes neinventorizavo:

- skolų (gautinų ir mokėtinų);
- piniginių lėšų;
- nebaigtos statybos.

2. Metinę turto inventorizaciją įformino pažeidžiant Inventorizacijos tvarkos 55 p. reikalavimus - atskiri inventorizavimo aprašai nesudaryti pagal buhalterinės apskaitos sąskaitas.

Vyriausioji finansininkė N.Žebrauskienė nepakankamai kontroliavo, kaip laikomasi piniginių lėšų, prekinų ir materialinių vertybių, ilgalaikio turto, nebaigtos statybos ir darbų, atsiskaitymų bei kito turto inventorizavimo taisyklių, kaip to reikalauja vyriausiojo finansininko pareigybines charakteristikos 2.11 punktas.

Centrinė inventorizacijos komisija 2001-12-14 protokolu Nr.2 pateikė pasiūlymus dėl inventorizacijos metu nustatytų neatitikimų panaikinimo. Pažeidžiant Inventorizacijos tvarkos 67 ir 69 p., generalinis direktorius V.Milaknis nepriėmė galutinio sprendimo dėl inventorizacijos rezultatų įrašymo į apskaitą.

Pažeidžiant Inventorizacijos tvarkos 5, 10 p., keičiantis materialiai atsakingiems asmenims, generalinis direktorius V.Milaknis 2002-06-17 įsakymu Nr.P-214 "Dėl pavedimo Liucijai Klimovič laikinai dirbti LRT kasoje" perduodamų vieno materialiai atsakingo asmens kitam atsakingam asmeniui pinigų inventorizacijai nesudarė komisijos.

Taip pat generalinis direktorius V.Milaknis 2002-01-28 įsakymu Nr.40-K, 2002-02-01 įsakymu Nr.50-K, 2002-02-15 įsakymu Nr.65-K ir 2002-04-25 įsakymu Nr.P-146 pavedė atitinkamai B.Valaitienei, P.Rutkauskui, R.Šeduikiui ir A.Bugvilioniui perduoti materialines vertybes kitiems materialiai atsakingiems asmenims, tik dalyvaujant vyresniajai buhalterei I.Stunžaitei. Pažeidžiant Inventorizacijos tvarkos 5 ir 10 p. reikalavimus, keičiantis šiems materialiai atsakingiems asmenims, nebuvo sudaryta komisija inventorizuoti perduodamo turto dalį.

Generalinis direktorius V.Milaknis buhalterei L.Klimovič, kuri pagal autorines sutartis skaičiuoja autorinį atlyginimą kitiems autoriams, 2002-06-17 pavedė laikinai atlikti kasos operacijas.

Generalinio direktoriaus V.Milaknio 2001-12-20 įsakymu Nr.756 patvirtintos Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriaus buhalterės pareigybinės charakteristikos nuostatos prieštarauja Vyriausybės 2000-02-17 nutarimu Nr.179 patvirtintų Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių (toliau – Kasos taisyklės) 11 p. nuostatoms, draudžiančioms duoti kasos pajamų ir išlaidų orderių blankus mokantiems arba paimantiems pinigus asmenims, ir 12 p. nuostatoms, kad priėmęs išrašytus buhalterijoje kasos pajamų ir išlaidų orderius, kasininkas privalo patikrinti jų įforminimo teisingumą, o buhalterė T.Bridikienė atlieka kasos operacijas ir pati išrašo kasos pajamų ir išlaidų orderius.

Nepakankamas dėmesys skiriamas atskaitingų asmenų atsiskaitymams. Generalinis direktorius V.Milaknis 2001-12-29 įsakymu Nr.217 patvirtino Atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis tvarką, tačiau, pažeidžiant Kasos taisyklių 9 p. reikalavimus, joje nenustatyta nepanaudotų pinigų grąžinimo į kasą tvarka ir terminai atskaitingiems asmenims – naujas avansas atskaitingam asmeniui išduodamas neatsiskaičius už anksčiau išduotąjį.

Nustatyta, kad kai kuriais atvejais nesilaikoma generalinio direktoriaus V.Milaknio 2001-12-29 įsakymu Nr.217 patvirtinto atskaitingų asmenų, turinčių teisę gauti pinigus iš kasos, sąrašo. Gryni pinigai ūkio išlaidoms 2002 m. buvo išduoti Transporto skyriaus viršininkui R.Neverauskui, neįrašytam į atskaitingų asmenų sąrašą. Kasos išlaidų orderius, pagal kuriuos buvo išduoti gryni pinigai R.Neverauskui, pasirašė audituojamuoju laikotarpiuėjusi Finansų ir ekonomikos direktorės pareigas E.Valickaitė ir vyriausioji finansininkė N.Žebrauskienė.

Audito metu nustatyta, kad avanso apyskaitos nenumerojamos, jose nenurodytas ankstesnio avanso likutis, taip pat kiek gauta iš kasos ir kiek liko nepanaudota pinigų.

Pažeidžiant Kasos taisyklių 10 p. reikalavimus, LRT nenustatytas sąrašas atskaitingų asmenų, kurie įstaigos vardu gali gauti pinigus iš kitų ūkio subjektų arba gyventojų už jiems parduotą turtą, suteiktas paslaugas arba avansą. Kai kuriais atvejais pinigus priima ir į kasą įneša šių įgaliojimų neturintys darbuotojai (Apsaugos skyriaus informacijos administratorė I.Fedasiukienė, TV Programos direkcijos prodiuserių skyriaus režisieriaus asistentė D.Bivainytė). Tikrinant 2002 m. gegužės mėnesio kasos dokumentus, nustatyta, kad I.Fedasiukienė, kuri įstaigos vardu gavo pinigus iš kitų ūkio subjektų arba gyventojų už jiems parduotą turtą, 2002-05-27 (kasos pajamų orderis Nr.2982505) įnešė į kasą 88 Lt ir pateikė buhalterijai pinigų sumokėjimą įrodančius kvitus.

Pažeidžiant Kasos taisyklių 11 p.:

- I.Fedasiukienės pateikti pinigų priėmimo kvitai užpildyti netiksliai - nenurodyta pinigų sumokėjusio asmens pavardė, nėra pinigų sumokėjusio asmens parašo;

- 2002-05-14 kasos pajamų orderyje Nr.2982476, pagal kurį priimti pinigai (100 Lt) iš D.Bivainytės, gauti už parduotus bilietus, nurodyti dokumentai, kurių pagrindu priimti į kasą pinigai.

LRT raštvedybos taisyklės nepatvirtintos. Pagal Raštinės sekretorės, laikinai ėjusios vedėjos pareigas, J.Mackevičienės paaiškinimą LRT vadovaujasi Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2001-12-28 įsakymu Nr.88 patvirtintomis Raštvedybos taisyklėmis.

LRT ne visa gaunamoji registruotina korespondencija, adresuota LRT (Finansų ministerijos Biudžeto departamento 2002-08-06 pažyma apie biudžeto pakeitimus Nr.89), raštinėje yra registruojama, kaip to reikalauja Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Raštvedybos taisyklės ir LRT generalinio direktoriaus 2001-07-31 patvirtinti Personalo direkcijos raštinės nuostatai. Taip pat ne visi raštinėje užregistruoti dokumentai (SPAB “Vilniaus šilumos tinklai” 2002-03-21 pretenzija 150851,19 Lt sumai, Finansų ministerijos Valstybės izdo departamento 2002-04-04 raštas Nr.0303-09-0203599 “Dėl paskolos padengimo”, 2002-06-14 raštas Nr.0303-09-0212209/0206904 “Dėl biudžeto lėšų įskaitymo” ir kiti) buvo perduoti susipažinti generaliniam direktoriui. Dokumentuose nėra vadovo rezoliucijos, kas ir kaip turi spręsti dokumente keliamus klausimus.

L.e. generalinio direktoriaus pareigas J.Laučiūtės 2001-05-03 įsakymu Nr.69 “Dėl LRT vidaus dokumentų rengimo tvarkos” nustatyta dokumentų įforminimo blankuose tvarka neatitinka Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2001-03-30 įsakymu Nr.19 patvirtintų Dokumentų rengimo ir įforminimo taisyklių.

LRT taryba 2001-11-13 įpareigojo generalinį direktorių V.Milaknį nuo 2002-01-01 įsteigti vidaus auditoriaus etatą ir paskelbti konkursą vidaus auditoriaus pareigoms užimti, tačiau generalinis direktorius V.Milaknis įsteigė vidaus auditoriaus etatą nuo 2002-02-25. Generalinis direktorius V.Milaknis, vadovaudamasis viešo konkurso 2002-02-19 protokolu Nr.17 ir V.Bagdžiūnienės prašymu, su vidaus auditore V.Bagdžiūniene 2002-02-25 sudarė terminuotą darbo sutartį Nr. 1487 (nuo 2002-02-25 iki 2002-08-30).

LRT tarybai 2002-03-26 pritarus (protokolas Nr. 40), generalinis direktorius V.Milaknis 2002-03-29 įsakymu Nr. 45 “Dėl vidaus audito” patvirtino Vidaus auditoriaus laikinąjį darbo reglamentą, Vidaus audito laikinąjį planą bei vidaus auditorės V.Bagdžiūnienės darbo grafiką.

Pastebėjimas

2002 m. LRT vidaus audito plane numatyta 329 vidaus auditoriaus darbo dienos, o vidaus auditorės V.Bagdžiūnienės 2002 m. darbo grafike – 131 darbo diena (39,8 proc. patvirtinto metinio plano), todėl 2002 m. vidaus audito planas negalėjo būti kokybiškai ir nustatytais terminais įvykdytas.

Darbo sutartis su vidaus auditore V.Bagdžiūniene nutraukta 2002-08-30 pagal Darbo sutarties įstatymo (1991-11-28 Nr. I-2048) 26 str. 2 p. – pasibaigus sutarties terminui. LRT 2002-09-14 paskelbė viešą konkursą vidaus auditoriaus pareigoms užimti. Generalinis direktorius V. Milaknis 2002-12-06 priėmė E. Špejerienę 2002-12-09 – 2003-06-09 laikotarpiui dirbti vidaus auditore pagal terminuotą darbo sutartį Nr. 1530.

Išvada

LRT nepakankamai efektyvi vidaus kontrolė:

1. Generalinis direktorius V.Milaknis nenustatė finansinių išteklių naudojimo tvarkos, kaip to reikalauja LRT įstatų 10.1 p. 8 papunktis.

2. Įvertinti LRT programų planų laikymąsi ir įvykdymo lygį pagal esamus apskaitos dokumentus nėra galimybės, kadangi duomenys apie faktiškai apskaičiuotą darbo užmokestį (Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriuje) ir jo planavimą (Ekonomikos skyriuje) yra nurodomi taikant skirtingą metodiką.

3. LRT neužtikrinta efektyvi vidaus kontrolės sistema, kadangi kai kuriais atvejais tiems patiems darbuotojams pavedama vykdyti atskiras ūkines operacijas ir kontroliuoti jų vykdymą.

4. Pažeidžiant Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr.719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 3, 60, 61 p, iki metinės finansinės atskaitomybės 2001 m. gruodžio 31 d. sudarymo LRT neinventorizavo skolų (gautinų ir mokėtinų) ir nebaigtos statybos. Metinę turto inventorizaciją įformino pažeidžiant Inventorizacijos tvarkos 55 p. reikalavimus - atskiri inventorizavimo aprašai nesudaryti pagal buhalterinės apskaitos sąskaitas.

5. Pažeidžiant Inventorizacijos tvarkos 67 ir 69 p., generalinis direktorius V.Milaknis nepriėmė galutinio sprendimo dėl inventorizacijos rezultatų įrašymo į apskaitą.

6. Nepakankamas dėmesys skiriamas atskaitingų asmenų atsiskaitymams:

- LRT kai kuriais atvejais nesilaikoma generalinio direktoriaus V.Milaknio 2001-12-29 įsakymu Nr.217 patvirtinto atskaitingų asmenų, turinčių teisę gauti pinigus iš kasos, sąrašo.

- LRT nenustatyta nepanaudotų pinigų grąžinimo į kasą tvarka ir terminai atskaitingiems asmenims, kaip to reikalauja Kasos taisyklių 9 p.

- Avanso apyskaitos nenumerojamos, jose nenurodytas ankstesnio avanso likutis, taip pat kiek gauta iš kasos ir kiek liko nepanaudota pinigų.

- Pažeidžiant Kasos taisyklių 10 p. reikalavimus, LRT nenustatytas sąrašas atskaitingų asmenų, kurie įstaigos vardu gali gauti pinigus iš kitų ūkio subjektų arba gyventojų už jiems parduotą turtą, suteiktas paslaugas arba avansą – kai kuriais atvejais pinigus priima ir į kasą įneša šių įgaliojimų neturintys darbuotojai.

- Pažeidžiant Kasos taisyklių 11 p., Informacijos administratorės I.Fedasiukienės buhalterijai pateikti kai kurie pinigų priėmimo kvitai užpildyti netiksliai – nenurodyta pinigų sumokėjusio asmens pavardė, nėra pinigų sumokėjusio asmens parašo.

7. Ne visa gaunamoji registruotina korespondencija, adresuota LRT, raštinėje yra registruojama, kaip to reikalauja Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2001-12-28 įsakymu Nr.88 patvirtintos Raštvedybos taisyklės ir LRT generalinio direktoriaus 2001-07-31 patvirtinti Personalo direkcijos raštinės nuostatai. Taip pat ne visi raštinėje užregistruoti dokumentai buvo perduoti susipažinti generaliniam direktoriui. Dokumentuose nėra vadovo rezoliucijos, kas ir kaip turi spręsti dokumente keliamus klausimus.

8. LRT generalinis direktorius V. Milaknis, organizuodamas vidaus audito tarnybos darbą, nepakankamai užtikrino, kad būtų įgyvendintas 2002 m. LRT vidaus audito planas bei numatyti vidaus audito tarnybos tikslai. Vidaus auditoriaus darbas pagal terminuotą darbo sutartį bei vidaus auditorių kaita neužtikrina nuoseklaus, sistemingo ir efektyvaus vidaus audito tarnybos darbo – audito planavimo, auditavimo ir poauditinės veiklos.

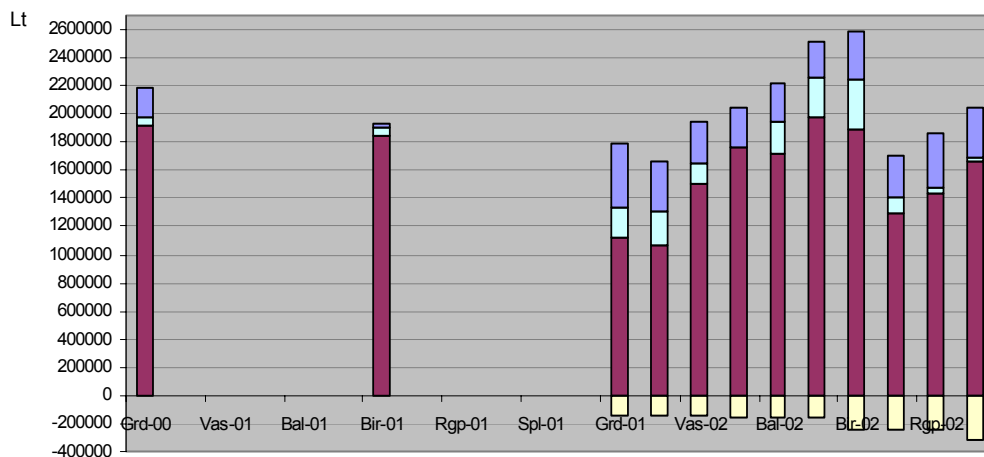
3. FINANSINĖS BŪKLĖS (GAUTINŲ IR MOKĖTINŲ SUMŲ) VERTINIMAS

3.1 LRT debitorinio įsiskolinimo būklė

LRT išankstiniai apmokėjimai 2001-12-31 sudarė 454204 Lt, 2002-03-31 – 275600 Lt, 2002-06-30 – 337178 Lt, 2002-09-30 – 356454 Lt, tai yra nuo metų pradžios sumažėjo 21,5 proc. Per vienerius metus gautinos sumos sudarė: 2001-12-31 - 1341971 Lt, 2002-03-31 – 1766176 Lt (per ketvirtį išaugo 31,6 proc.), 2002-06-30 – 2247848 Lt (per ketvirtį išaugo 27,3 proc.), 2002-09-30 – 1690134 Lt (per ketvirtį sumažėjo 24,8 proc.), tai yra nuo metų pradžios padidėjo 348163 Lt (25,9 proc.).

LRT debitorinis įsiskolinimas 2002 m. pirmą pusmetį augęs, liepos mėn. sumažėjo iki 1709630 Lt, tai sudarė 95,2 proc. 2001-12-31 įsiskolinimo. 2002 m. trečią ketvirtį LRT debitorinis įsiskolinimas vėl augo ir 2002-09-30 sudarė 2045688 Lt.

LRT pirkėjų skolų sumažėjimą 2001-12-31 finansinėje atskaitomybėje lėmė tai, kad 2001 m. gruodžio mėn. į netekimus buvo nurašyta 468713,97 Lt beviltiškų skolų, susidariusių 1996 – 2001 m. bei suformuota 137371 Lt atidėjimų pirkėjų abejotinoms skoloms.

	00.12.31	01.06.30	01.12.31	02.01.31	02.02.28	02.03.31	02.04.30	02.05.31	02.06.30	02.07.31	02.08.31	02.09.30
Atidėjimai abejotinoms pirkėjų skoloms	0	0	-137371	-137371	-137371	-153394	-153394	-153394	-237370	-237370	-237370	-318363
Išankstiniai apmokėjimai	213166	28342	454204	347617	302991	275600	271826	253524	337178	298669	381971	356454
Gautinos sumos	57186	57664	223664	241717	138653	9677	220106	292442	365251	117881	38405	31512
Pirkėjų skolos už reklamą ir atliktus patarnavimus	1913366	1847919	1118308	1065554	1504301	1756499	1724843	1970053	1882597	1293079	1441027	1658622

2 pav. LRT debitorinio įsiskolinimo dinamika 2001-12-31 – 2002-09-30.

Šaltinis – LRT buhalterinės apskaitos duomenys (įvertinus debitorių skolose atvaizduotą kreditorinį įsiskolinimą ir skolose kreditoriams – debitorinį ir atlikus perskaičiavimus)

Valstybės kontrolei 2002-11-20 buvo pateiktas 2001-12-30 aktas, patvirtintas generalinio direktoriaus V.Milaknio, kuriuo komisija, susidedanti iš komisijos pirmininko Technikos centro darbo organizavimo inžinieriaus J.Riboko bei narių: vyriausiosios finansininkės N.Žebrauskienės ir ekonomistės L.Gustienės, 2001 m. į nuostolius nurašė 482227,38 Lt įvairių netekimų bei beviltiškas skolas, susidariusius praėjusiais laikotarpiais ir kurių nebesitikima atgauti. Akte kaip priedas nurodytas 2001-12-31 Inventorizuotų beviltiškų skolų aprašas, į kuriį įtraukti 2002-02-05 teismo sprendimas Nr. 2-417 ir 2002-07-18 teismo sprendimas Nr. 2-644-01. Aprašą pasirašė komisijos pirmininkas J.Ribokas ir nariai: N.Žebrauskienė, L.Gustienė, audito metu nurodę, kad LRT neinventorizavo atsiskaitymų su debitoriais ir kreditoriais.

LRT vyriausioji finansininkė N.Žebrauskienė į 2002-10-08 klausimyne pateiktus klausimus atsakė, kad metinė finansinė atskaitomybė sudaryta nepatvirtintus buhalterinės apskaitos duomenų atsiskaitymų inventorizacijos duomenimis, kad įstaiga neinventorizavo nesuderintų, laiku nesugrąžintų ir beviltiškų skolų, nesudarė atskirų inventorizavimo aprašų, į kuriuos įrašomas skolininko pavadinimas, skolos (gautinos arba mokėtinos) suma, jos atsiradimo data. Inventorizavimo komisijos pirmininkas J.Ribokas į 2002-10-07 klausimyne pateiktą klausimą “Ar LRT generalinio direktoriaus 2001-10-02 įsakymu Nr. 154 “Dėl materialinių vertybių metinės inventorizacijos” sudaryta centrinė inventorizacijos komisija, kurios pirmininku Jūs buvote paskirtas, inventorizavo mokėtinas ir gautinas sumas?” atsakė, kad ne.

Pastebėjimai:**1. LRT neinventorizavo atsiskaitymų su debitoriais ir kreditoriais.**

2. Valstybės kontrolei pateiktas aktas, kuriame nurodyta sudarymo data 2001-12-30 yra nedarbo diena (sekmadienis), o akto priedo – Inventorizuotų skolų aprašo sudarymo data vėlesnė –2001-12-31, į jį įtraukti duomenys apie 2002 m. teismo sprendimus. Darytina prielaida, kad aktas ir inventorizuotų skolų aprašas sudaryti vėliau nei yra nurodyta akto sudarymo data.

LRT buhalterija pagal inventorizavimo komisijos 2001-12-30 aktą, patvirtintą generalinio direktoriaus V.Milaknio, nurašė:

- 67 pirkėjų 468713,97 Lt skolą kaip beviltišką: 44 pirkėjų įsiskolinimą didesnę nei 1000 Lt (už 459986,32 Lt sumą) ir 23 pirkėjų įsiskolinimą iki 1000 Lt (už 8727,65 Lt sumą);
- 13064,87 Lt indėlį Vnešekonombanke.

LRT 2001 m. gruodžio mėn. nurašė 1996 - 2001 m. susidariusias pirkėjų skolas: “Baltijos TV” 10868 Lt skolą, susidariusią 2000-10-31, UAB “Samsonas Vilniuje” 13664,90 Lt – 2000-12-28, “Hedway Espress” 31680 Lt – 2000-12-29, P. Korsako individualios įmonės (toliau – IĮ) 49303,94 Lt – 2001-04-30 ir kt. Nurašyta 60791,03 Lt pirkėjų skolų pagal mainų sutartis (sąskaita 244), 74,66 Lt pirkėjų skolų (sąskaita 245), 407785,78 Lt abejotinių pirkėjų skolų (sąskaita 247), 125,63 Lt atsiskaitymų padarytą žalą (sąskaita 257).

LRT už televizijos reklamą P.Korsako IĮ 2001-04-30 –2001-09-29 laikotarpiu išrašė penkias PVM sąskaitas – faktūras 49303,94 Lt sumai (2001-04-30 PVM sąskaita – faktūra LBB Nr. 8190211, 2001-06-13 LBE Nr. 7539837, 2001-07-31 LBE Nr. 7539934, 7539935, 2001-09-28 LBE Nr. 7540100). Skola 2001 m. gruodžio mėn., tai yra praėjus 3 – 8 mėn. nuo jos susidarymo ir įtraukimo į realizavimo pajamas, nurašyta kaip beviltiška. LRT vyriausioji finansininkė N.Žebrauskienė 2002-03-27 raštu Nr. 07-16-310 P.Korsako IĮ direktorių įspėjo, kad bus kreiptasi į teismą dėl skolos išieškojimo.

2002 m. skolininkai dalį skolų, nurašytų kaip beviltiškų, gražino: UAB “Samsonas Vilniuje” – 13664,90 Lt, UAB “Sagina” – 2259,94 Lt, P.Korsako IĮ – 6789,72 Lt, iš viso 22714,56 Lt. Darytina išvada, kad nurašant skolas, nebuvo panaudotos visos priemonės jų išieškojimui.

Pastebėjimas

LRT 2001 m. gruodžio mėn. nurašė 468713,97 Lt 1996 – 2001 m. susidariusias pirkėjų skolas:

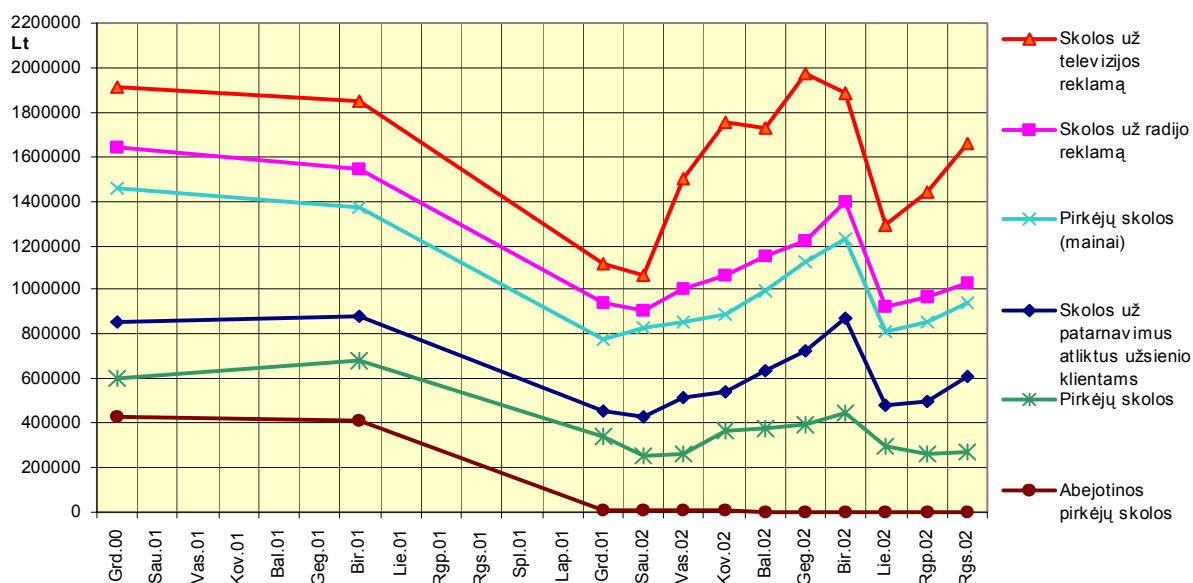
- P.Korsako IĮ 49303,94 Lt skola 2001 m. gruodžio mėn. nurašyta kaip beviltiška, praėjus 3 – 8 mėnesiams nuo jos susidarymo;
- Nurašant skolas, nebuvo panaudotos visos priemonės jų išieškojimui;
- Pirkėjai 22714,56 Lt nurašytų beviltiškų skolų 2002 m. gražino.

Debitorinio įsiskolinimo sumažėjimą 2001-12-31 finansinėje atskaitomybėje lėmė ir nuo 2001 m. gruodžio mėn. kas ketvirtį pradėti formuoti atidėjimai abejotinoms pirkėjų skoloms. LRT daroma 50 procentų atidėjimų abejotinoms pirkėjų skoloms nuo įsiskolinimų, kurių mokėjimo terminas pradelstas 31 – 60 dienų, 100 procentų – nuo 61 ir daugiau dienų pradelsto įsiskolinimo: 2001 metais padaryta 137371 Lt atidėjimų, 2002-03-31 – 16023 Lt, 2002-06-30 – 83976 Lt, 2002-09-30 – 80993 Lt. Iš viso per 2002 m. tris ketvirčius 180992 Lt nurašyta į atidėjimų abejotinoms pirkėjų skoloms sąnaudas.

Pastebėjimas

LRT nėra nuoseklumo įvertinant ir nurašant beviltiškas skolas.

Pirkėjų skolos sudaro didžiausią dalį debitorinio įsiskolinimo: 2001-12-31 – 1118307 Lt, 2002-03-31 – 1756499 Lt (per ketvirtį padidėjo 57,1 proc.), 2002-06-30 – 1882597 Lt (padidėjo 7,2 proc.), 2002-09-30 – 1658622 Lt (sumažėjo 11,9 proc.). Nuo metų pradžios pirkėjų skolos padidėjo 540314 Lt (48,3 proc.).

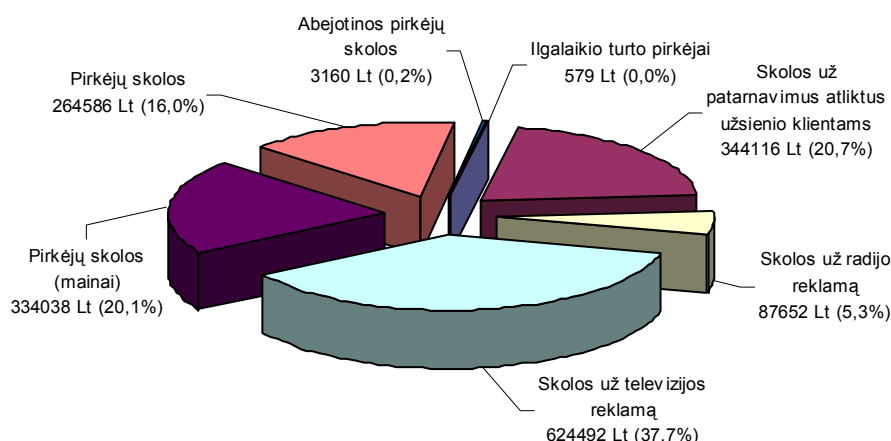

3 pav. LRT pirkėjų skolų dinamika 2000-12-31 – 2002-09-30.

Šaltinis – LRT buhalterinės apskaitos duomenys (įvertinus debitorių skolose atvaizduotą kreditorinį įsiskolinimą).

Didžiausią pirkėjų įsiskolinimo dalį 2002-09-30 sudarė skolos už televizijos reklamą – 624492 Lt (37,7 proc.) – nuo metų pradžios išaugo 449173 Lt (256,2 proc.). Vidutiniškai vieno televizijos reklamos užsakovo skola 2002-06-30 sudarė 7869,26 Lt, 2002-09-30 – 8795,66 Lt (padidėjo 11,8 proc.). Vidutiniškai vienas radijo reklamos užsakovas LRT 2002-06-30 buvo skolingas 4917,41 Lt, 2002-09-30 – 4173,9 Lt (sumažėjo 15,1 proc.), tai yra 4621,76 Lt mažiau nei vienas televizijos reklamos užsakovas. Pirkėjai už radijo reklamą 2002-06-30 LRT buvo skolingi

167192 Lt, 2002-09-30 – 87652 Lt (sumažėjo 47,6 proc.). Pirkėjų skola už radijo reklamą nuo metų pradžios sumažėjo 74663 Lt (46 proc.).

4 pav. LRT pirkėjų skolų struktūra 2002-09-30

Pirkėjų skolos pagal mainų sutartis 2002-12-31 sudarė 325280 Lt (29,1 proc. pirkėjų skolų), 2002-03-31 – 348186 Lt (išaugo 7 proc.), 2002-06-30 – 357911 Lt (išaugo 2,8 proc.), 2002-09-30 – 334038 Lt (sumažėjo 6,7 proc.). Per tris ketvirčius pirkėjų skolos pagal mainų sutartis padidėjo 2,7 proc. (8758 Lt) ir 2002-09-30 sudarė 20,1 proc. visų pirkėjų skolų.

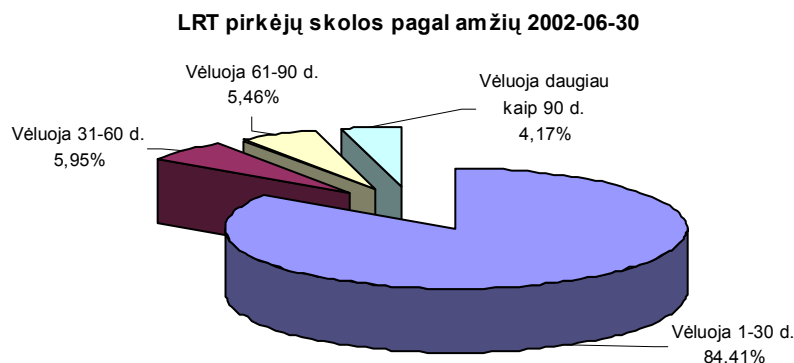
LRT vidutinės 2001 m. vieno mėnesio komercinės pajamos sudarė 675612 Lt, 2002 m. – 946953 Lt, tai yra išaugo 40,2 proc. Per 2002 metų tris ketvirčius pirkėjų skolos už televizijos reklamą išaugo 256,2 proc., pagal mainų sutartis – 2,7 proc., už radijo reklamą – sumažėjo 46 proc.

Pastebėjimas

Augant LRT komercinėms pajamoms, 2002 m. blogėjo pirkėjų atsiskaitymai už televizijos reklamą, gerėjo – už radijo reklamą ir pagal mainų sutartis.

Pagal LRT pateiktus duomenis 2002-06-30 84,41 proc. pirkėjų vėlavo apmokėti sąskaitas iki 30 dienų, 5,95 proc. vėlavo 30 – 90 dienų, 4,17 proc. pirkėjų sąskaitų buvo neapmokėtos praėjus daugiau kaip 90 dienų nuo jų išrašymo.

Pirkėjų skolos pagal amžių:	2001.12.31	2002.06.30
Vėluoja 1-30 dienų	929745	1588709
Vėluoja 31-60 dienų	102380	112036
Vėluoja 61-90 dienų	0	102814
Vėluoja daugiau kaip 90 dienų	86182	78538
Iš viso pirkėjų skolų:	1118307	1882097

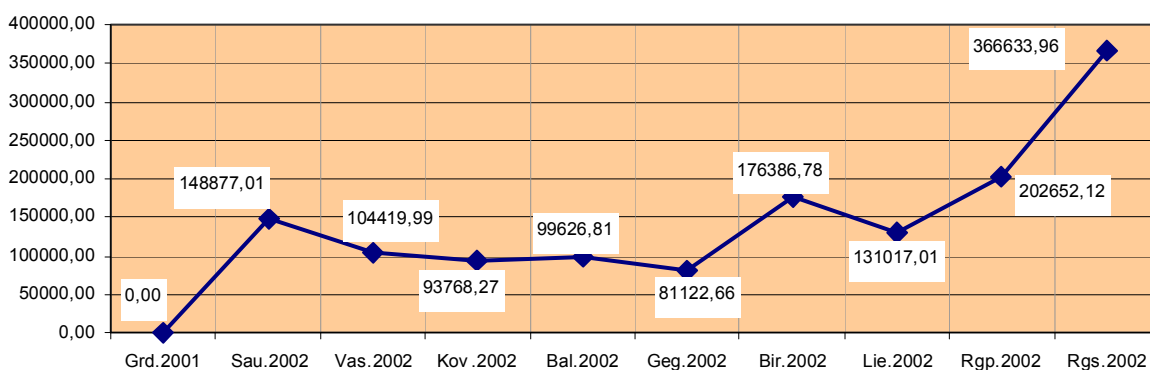
5 pav. LRT pirkėjų skolos pagal amžių 2002-06-30.

Šaltinis – LRT vyriausiosios finansininkės N. Žebrauskienės pateikti duomenys.

Pažeidžiant Buhalterinės apskaitos įstatymo 4 str. 1, 3 p., LRT apskaitos netvarkė taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi ir palyginama, išsami ir naudinga vidaus ir išorės informacijos vartotojams. Taip 2002 metų bėgyje gautinose sumose atvaizduotos mokėtinos, o mokėtinose – gautinos sumos, dėl ko 2002-03-31 gautinos ir mokėtinos sumos LRT buhalterinės apskaitos registruose (Didžiojoje knygoje) yra sumažintos 93768,27 Lt, 2002-06-30 – 176386,78 Lt, 2002-09-30 – 366633,96 Lt.

Didžiausi neatitikimai nustatyti 45 sąskaitoje “Skolos tiekėjams”: 2002-03-31 joje atvaizduota 92637,63 Lt, 2002-06-30 – 174781,94 Lt, 2002-09-30 – 359545,75 Lt debitorinio įsiskolinimo. Vadovaujantis Finansų ministerijos 1993-12-16 raštu Nr.91N, 45 sąskaita “Prekybinės skolos” skirta trumpalaikių, tai yra gražintinų per ateinančius ataskaitinius metus, skolų, susijusių su įmonės prekybine veikla, apskaitai.

Duomenys apie 2002 m. LRT apskaitos registruose (Didžiojoje knygoje) atvaizduotą sumažintą debitorinį ir kreditorinį įsiskolinimą

6 pav. Duomenys apie LRT 2002 m. buhalterinės apskaitos registruose sumažintą debitorinį ir kreditorinį įsiskolinimą

Išvados:

1. Inventorizavimo komisijos sprendimu į nuostolius nurašyta 482227,38 Lt įvairių netekimų bei beviltiškų skolų.

2. Pažeidžiant Buhalterinės apskaitos įstatymo 4 str. 1, 3 p., LRT apskaitos netvarkė taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi ir palyginama, išsami ir naudinga vidaus ir išorės informacijos vartotojams.

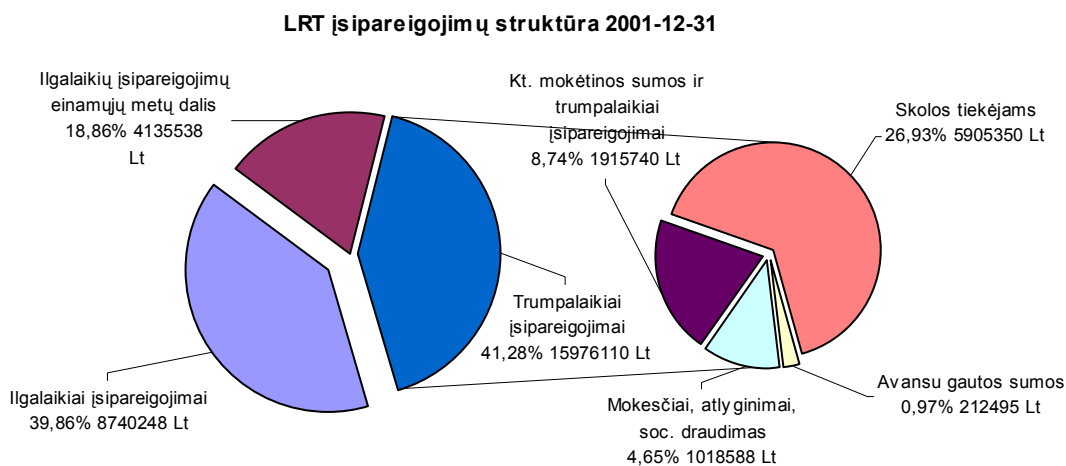
4. LRT debitorinis įsiskolinimas per 2002 m. devynis mėn. išaugo nuo 1796175 Lt iki 2046588 (12,2 proc.):

- išankstiniai apmokėjimai sumažėjo 21,5 proc. – nuo 454204 Lt iki 356454 Lt;
- Pirkėjų skolos padidėjo 48,3 proc. – nuo 1118308 Lt iki 1658622 Lt;
- Gautinos sumos sumažėjo 85,9 proc. – nuo 223664 Lt iki 31512 Lt.

5. Augant LRT komercinėms pajamoms, 2002 m. blogėjo pirkėjų atsiskaitymai už televizijos reklamą, gerėjo – už radijo reklamą ir pagal mainų sutartis.

3.2 LRT kreditorinio įsiskolinimo būklė

LRT finansinės atskaitomybės duomenimis 2001-12-31 ilgalaikiai įsipareigojimai sudarė 8740248 Lt, trumpalaikiai – 13187711 Lt, iš jų: ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis – 4135538 Lt (47,3 proc. ilgalaikių įsipareigojimų), skolos tiekėjams – 5905350 Lt, avansu gautos sumos – 212495 Lt, mokesčiai, atlyginimai ir socialinis draudimas – 1018588 Lt, kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai – 1915740 Lt.

7 pav. LRT įsipareigojimų struktūra 2001-12-31.

Šaltinis – LRT buhalterinės apskaitos registrų (Didžiosios knygos) duomenys.

LRT ilgalaikius įsipareigojimus 2001-12-31 sudarė:

- valstybės vardu iš Tarptautinio valiutos fondo pagal 1994-04-05 sutartį Nr.40 su Finansų ministerija gauta 1442795 SST paskola. Pagal šią sutartį LRT 2001-12-31 buvo negažinusi

2171923 Lt (432835 SST, tai yra 30 procentų gautos paskolos sumos) paskolos, iš jos einamųjų metų dalis sudarė 723983 Lt (144280 SST).

Per 2002 m. sausio – rugsėjo mėn. LRT grąžino 723983 Lt paskolos, sumokėjo 384834 Lt palūkanų (iš jų 313110 Lt – pradelstą palūkanų įsiskolinimą), 111402 Lt palūkanų delspinigių. Negrąžinta paskolos dalis 2001-09-30 sudarė 1447940 Lt.

- Paskola pagal LRT ir Norddeutsche Landesbank Girozentrale (toliau – NORD/ LB bankas) 2001-07-12 Paskolos sutartį Nr.100060, kuria NORD/ LB bankas įsipareigojo paskolinti LRT 15 mln. Lt apyvartinėms lėšoms (sutarties 4.2 p.). Iki 2001-12-31 LRT panaudojo 5600 tūkst. Lt (37,3 procentus) paskolos. NORD/ LB banko paskolos einamųjų metų dalis 2001-12-31 sudarė 2240 tūkst. Lt. LRT 2002-03-31 grąžino 560 tūkst. Lt paskolos.

LRT ir NORD/ LB bankas 2002-06-26 sudarė Papildomą susitarimą Nr.1 prie Paskolos sutarties Nr.100060, kuriuo LRT įsipareigojo grąžinti Bankui 5,04 mln. Lt paskolą pagal grafiką iki 2005-03-30.

LRT pagal 2001-07-12 Paskolos sutartį Nr.100060 ir 2002-06-26 Papildomą susitarimą Nr.1 iki 2002-10-31 sumokėjo 339,15 tūkst. Lt palūkanų (6,05 proc. paskolos sumos) ir grąžino 560 tūkst.Lt (10 proc.) paskolos.

- 3932308 Lt mokestinė paskola – atidėtas deklaruotas fizinių asmenų pajamų mokestis, mokestinės paskolos einamųjų metų dalis sudarė 1171555,62 Lt.

Vilniaus apskrities valstybinė mokesčių inspekcija tikrinimo metu papildomai priskaičiavo 1248974 Lt fizinių asmenų pajamų mokesčio delspinigių (2001-10-24 tikrinimo aktas Nr.04-01-24-810), fizinių asmenų pajamų mokesčio nepriemoka 2001-10-24 sudarė 6040309 Lt.

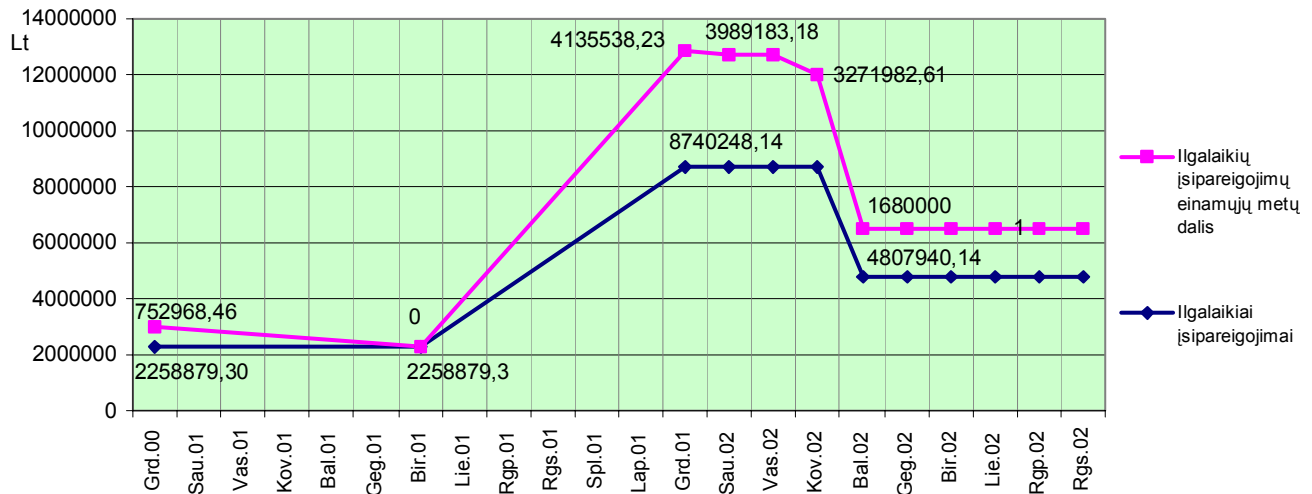
Vilniaus apskrities valstybinė mokesčių inspekcija ir LRT 2001-10-24 pasirašė Mokestinės paskolos sutartį Nr.23, kuria mokestinės nepriemokos 5514920 Lt deklaruoto fizinių asmenų pajamų, susijusių su darbo santykiais, mokesčio, 228551,50 Lt deklaruoto juridinių asmenų pelno mokesčio (prie pajamų šaltinio), bendra suma sudaro 5743471,50 Lt mokėjimo į biudžetą terminas atidedamas atitinkamai iki 2006-03-31 ir iki 2001-12-31.

LRT su Vilniaus apskrities valstybine mokesčių inspekcija suderino Mokėjimų į biudžetą ir valstybinius fondus saldo 2002-01-01, pagal kurį LRT fizinių asmenų pajamų mokesčio nepriemoka 2002-01-01 sudarė 4614920 Lt, fizinių asmenų pajamų mokesčio nuo autorinio atlyginimo nepriemoka – 488943,62 Lt, delspinigių nepriemoka – 1777856,33 Lt (sudaro 34,8 proc. fizinių asmenų pajamų mokesčio nepriemokos), iš viso 6881719,95 Lt.

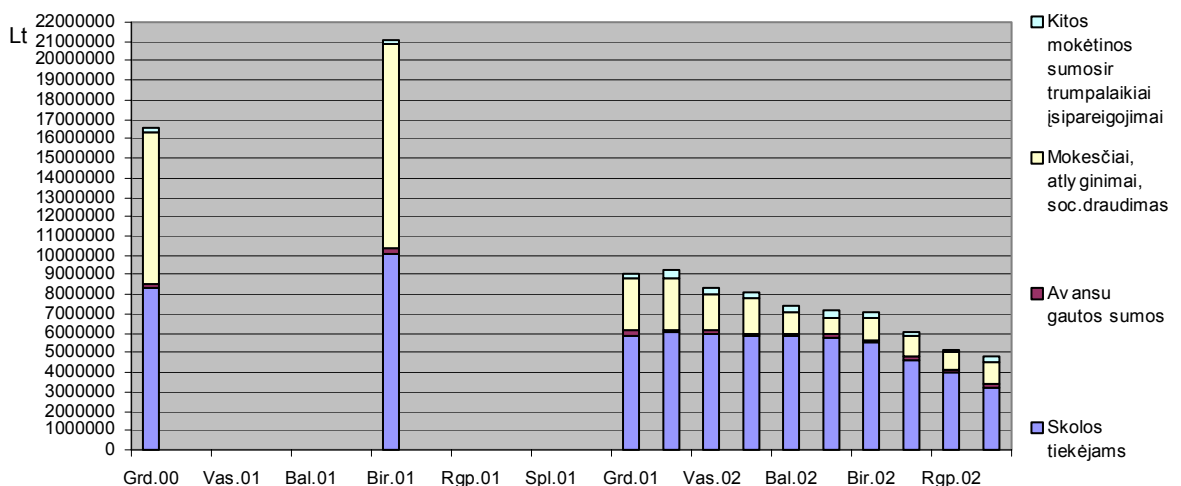
Vilniaus apskrities valstybinė mokesčių inspekcija ir LRT 2002-01-24 pasirašė Mokestinės paskolos sutartį Nr.11, pagal kurią LRT mokestinės nepriemokos 525388 Lt fizinių asmenų pajamų mokesčio nuo autorinio atlyginimo mokėjimo į biudžetą terminas atidedamas iki 2002-12-31, pradėdant mokėti nuo 2002-01-31.

Vilniaus apskrities valstybinė mokesčių inspekcijos viršininkė B.Jurgelevičienės 2002-02-12 sprendimu Nr.26 “Dėl atleidimo nuo skaičiuojamų (priskaičiuotų) delspinigių ir (ar) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka indeksuotų nesumokėtų įmokų į valstybės biudžetą mokėjimo” atleido mokesčių mokėtoją LRT nuo 547509 Lt delspinigių.

LRT ilgalaikiai išsipareigojimai 2002 m. trečiajame ketvirtyje lyginant su pirmuoju ketvirčiu sumažėjo 3932308 Lt (45 proc.) – nuo 8740248 Lt iki 4807940 Lt, ilgalaikių išsipareigojimų einamųjų metų dalis sumažėjo 59,4 proc. – nuo 4135538 Lt iki 1680000 Lt.

8 pav. LRT ilgalaikių išsipareigojimų ir ilgalaikių išsipareigojimų einamųjų metų dalies dinamika 2000-12-31 – 2002-09-30 (Lt).

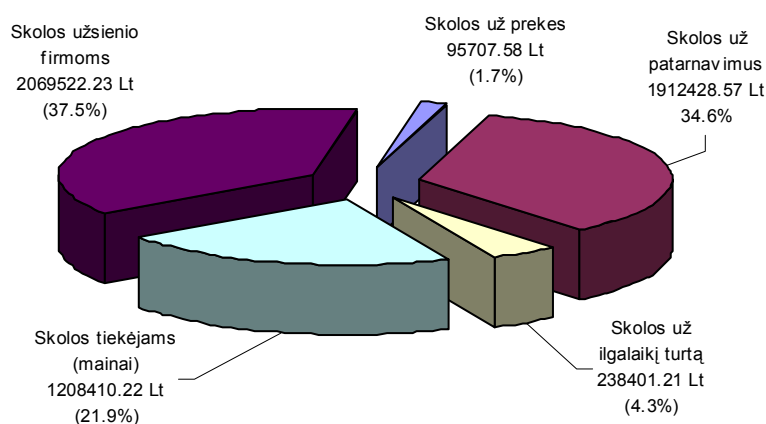

9 pav. LRT trumpalaikių išsipareigojimų dinamika 2000-12-31 – 2002-09-30.

Šaltinis – LRT buhalterinės apskaitos duomenys (atėmus kreditorių sąskaitose atvaizduotą debitorinį išiskolinimą, Lt).

Pasirašius mokestinių paskolų sutartis, LRT finansinės atskaitomybės 2001-12-31 duomenis lyginant su 2000-12-31 duomenimis: 6294300 Lt sumažėjo mokėtini mokesčiai, atlyginimai ir socialinis draudimas – nuo 7312888 Lt 2000-12-31 iki 1018588 Lt 2001-12-31 (86,1 proc.). Kartu per 2001 metus sumažėjo 4091098 Lt (23,7 proc.) LRT per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai bei išaugo 6481369 Lt (286,9 proc.) po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai, tai yra pakito kreditorinių įsipareigojimų struktūra.

LRT kreditorinis įsiskolinimas tiekėjams 2001-12-31 sudarė 5905350 Lt (44,8 procentų viso trumpalaikio kreditorinio įsiskolinimo), 2002-03-31 - 5855764 Lt, 2002-06-30 – 5525670 Lt, 2002-09-30 – 3221968 Lt. LRT įsiskolinimas tiekėjams per 2002 m. pirmą pusmetį sumažėjo 379680 Lt arba 6,4 proc., per tris ketvirčius – 2646317 Lt arba 45,4 proc..

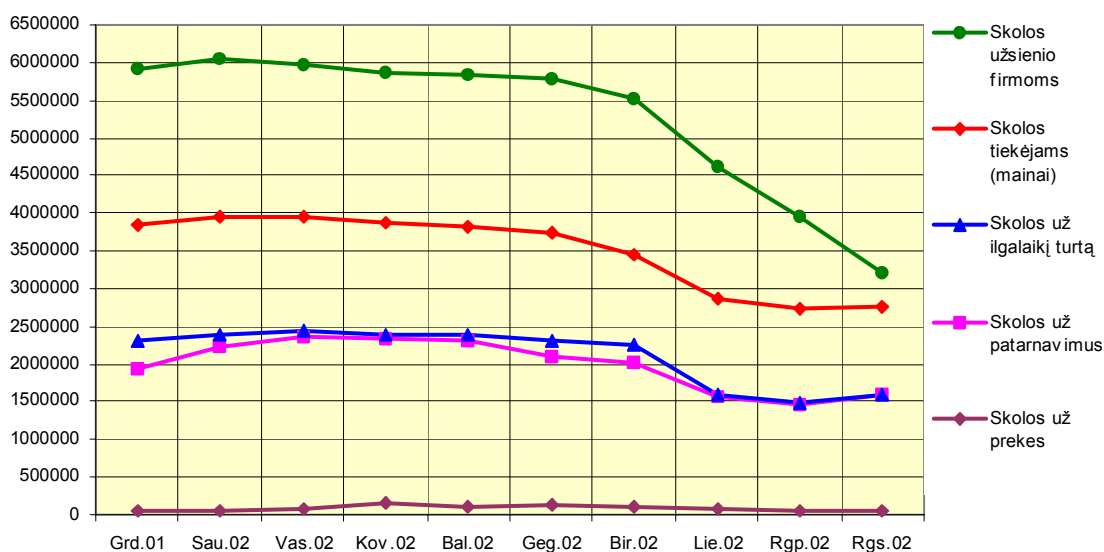
10 pav. LRT skolų tiekėjams struktūra 2002-06-30.

Šaltinis – LRT buhalterinės apskaitos duomenys (atėmus kreditorių sąskaitose atvaizduotą debitorinį įsiskolinimą).

LRT, siekdama sumažinti 2000–2001 m. išaugusį kreditorinį įsiskolinimą, sudarė mainų sutartis, kuriomis numatė susidariusių įsiskolinimų dengimą reklama bei paslaugomis: AB “Lietuvos telekomas” – 300 tūkst. Lt, AB “Lietuvos energija” – 99,5 tūkst.Lt, UAB “Omnitel” – 83,5 tūkst. Lt. LRT įsiskolinimas tiekėjams pagal mainų sutartis per 2002 m. tris ketvirčius mažėjo: 2001-12-31 sudarė 1537450 Lt (26 proc. visų skolų tiekėjams), 2002-03-31 – 1480277 Lt (per ketvirtį sumažėjo 3,7 proc.), 2002-06-30 – 1208410 Lt (sumažėjo 18,4 proc.), 2002-09-30 – 1151371 Lt (sumažėjo 4,7 proc.). Įsiskolinimas tiekėjams pagal mainų sutartis per devynis mėnesius sumažėjo 386079 Lt (25,1 proc.), tačiau lyginamasis svoris skolose tiekėjams 2002-09-30 padidėjo iki 37,5 proc.

LRT skolos užsienio tiekėjams sudarė: 2001-12-31 – 2058356 Lt (34,9 proc. visų skolų tiekėjams), 2002-03-31 – 1986441 Lt, 2002-06-30 – 2069522 Lt, 2002-09-30 – 475835 Lt, tai yra nuo metų pradžios sumažėjo 1582521 Lt (76,9 proc.). Sumažėjimą lėmė tai, kad LRT apmokėjo didžiąją dalį skolos LRT Europos transliuotojų sąjungai. Vyriausybė 2002-07-19 nutarimu Nr.1164

“Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. sausio 28 d. nutarimo Nr.119 „Dėl 2002 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ pakeitimo” iš Vyriausybės rezervo fondo LRT papildomai skyrė tikslinį finansavimą apmokėti skolas Europos transliuotojų sąjungai (EBU). LRT taryba 2002-09-24 (Protokolas Nr. 50) patvirtino EBU skolos apmokėjimo 2002 m. sąmatą: 700 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų skyrė 2002 m. III ketvirtį ir 300 tūkst. Lt – IV ketvirtį atsiskaitymams su Europos transliuotojų sąjunga. LRT 2001-12-31 EBU buvo skolinga 1613225 Lt, 2002-03-31 –1648568 Lt, 2002-06-30 – 1894726 Lt. 2002-09-30 – 403739 Lt.

11 pav. LRT skolų tiekėjams dinamika 2001-12-31 – 2002-09-30 (Lt).

Šaltinis – LRT buhalterinės apskaitos duomenys (atėmus kreditorių sąskaitose atvaizduotą debitorinį išiskolinimą).

LRT kreditorinis išiskolinimas už patarnavimus 2001-12-31 sudarė 1869676 Lt, 2002-09-30 – 1537142 Lt, tai yra sumažėjo 17,8 proc., lyginant su 2001-12-31 buhalterinės apskaitos duomenimis. Iš jų 2002-09-30 net 61,6 proc. (947329 Lt) sudaro skola AB “Lietuvos radijo ir televizijos centras”.

Santykiniai rodikliai apskaičiuoti pagal LRT buhalterinės apskaitos registrų (Didžiosios knygos) 2002 m. trijų ketvirčių duomenis.

Einamojo likvidumo koeficientas.

<i>Elementai</i>	<i>2001-12-31</i>	<i>2002-03-31</i>	<i>2002-06-30</i>	<i>2002-09-30</i>
Trumpalaikis turtas (Lt)	6 411 740	6 738 080	6 820 916	6 715 814
Trumpalaikiai įsipareigojimai (Lt)	13 187 711	11 433 751	8 752 655	6 509 069
<i>Rodiklis</i>	0,49	0,59	0,78	1,03

Koeficientas nesiekia saugumo ribos (1,5), tai rodo žemą likvidumo lygį. LRT einamojo likvidumo rodiklis per 2002 m. tris ketvirčius gerėjo, tačiau finansinė būklė išlieka nepatenkinama. Žemesnė už vienetą rodiklio reikšmė liudija, kad įstaigoje esamo trumpalaikio turto nepakaks trumpalaikiams įsipareigojimams padengti.

Kritinio likvidumo koeficientas.

<i>Elementai</i>	<i>2001-12-31</i>	<i>2002-03-31</i>	<i>2002-06-30</i>	<i>2002-09-30</i>
Greitai realizuojami aktyvai (Lt)	2 464 419	2 743 335	2 813 185	2 614 825
Trumpalaikiai įsipareigojimai (Lt)	13 187 711	11 433 751	8 752 655	6 509 069
<i>Rodiklis</i>	0,19	0,24	0,32	0,40

Kritinio likvidumo koeficientas palyginus su einamojo likvidumo koeficientu, – griežtesnis įmonės likvidumo matas, parodantis, ar įmonė sugebėtų greitai įvykdyti savo skolinius įsipareigojimus. Šio rodiklio santykis 1:1 paprastai laikomas tinkamu. LRT kritinio likvidumo rodiklis, kaip ir einamojo likvidumo, per 2002 m. tris ketvirčius gerėjo, tačiau išlieka žemas ir rodo LRT finansinės rizikos buvimą.

Išvados:

1. Per 2002 m. devynis mėn. LRT kreditorinis įsiskolinimas sumažėjo nuo 21927959 Lt iki 11317009 Lt arba 48,4 proc., iš jų:

- Ilgalaikiai įsipareigojimai sumažėjo 45 proc. – nuo 8740248 Lt iki 4807940 Lt.
- Ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis sumažėjo 59,4 proc. – nuo 4135538 Lt iki 1680000 Lt.
- Trumpalaikiai įsipareigojimai sumažėjo 46,7 proc. – nuo 9052172 Lt iki 4829069 Lt.

2. LRT likvidumo rodikliai per 2002 m. tris ketvirčius gerėjo, tačiau įstaigos likvidumo lygis išlieka žemas ir rodo LRT finansinės rizikos buvimą.

4. VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ PANAUDOJIMAS

LRT įstatų 10.1 p. viena iš nurodytų generalinio direktoriaus funkcijų – nustatyti finansinių išteklių naudojimo tvarką. Tačiau LRT tokia tvarka nenustatyta.

Lietuvos Respublikos 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu patikslintame valstybės biudžete LRT, kaip asignavimų naudotojui, atskiroje eilutėje 2002 m. paskirtosios lėšos buvo numatytos paprastosioms išlaidoms, iš jų išlaidoms darbo užmokesčiui lėšų nebuvo numatyta. LRT patvirtintos lėšos nepaprastosioms

išlaidoms buvo skirtos pagal tikslingą paskirtį – gautos iš Tarptautinio valiutos fondo paskolos dengimui ir korespondentų punktui Briuselyje įsteigti ir išlaikyti.

LRT 2002 metais valstybės biudžeto asignavimus, skirtus programų: “Radijo ir televizijos programų siuntimas LRTC komunikacijų tinklais” (programos kodas-1.3) ir “Visuomenės informavimas radijo ir televizijos komunikacijų tinklais” (programos kodas-1.5) vykdymui, per laikotarpį nuo 2002-01-01 iki 2002-10-01 panaudojo 7215863,73 Lt darbuotojų darbo užmokesčiui ir 2236917,76 Lt įnašams socialiniam draudimui (1 priedas).

LRT naudodama lėšas savo darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įnašams (iš viso 9452781,49 Lt) pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d. 1 p. nuostatą, įpareigojančią asignavimų valdytoją naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį, nes Lietuvos Respublikos 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 1 priedėlyje LRT skirti asignavimai paprastosioms išlaidoms, o iš jų asignavimų darbo užmokesčiui neskirta.

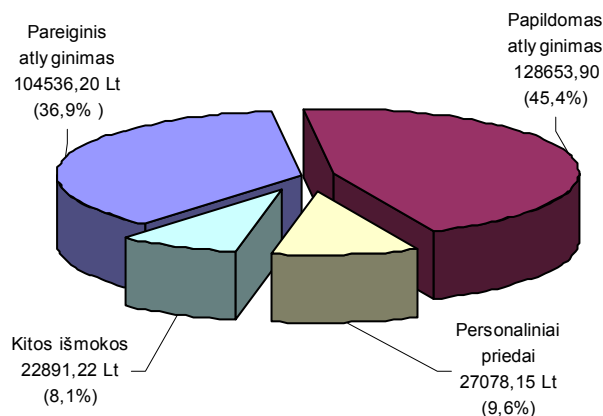
Biudžeto sandaros įstatymo 2 str. 11 d. ir 5 str. 1 d. 2 p. valstybės biudžeto asignavimų valdytojai privalo nustatyti ir tvirtinti vadovaujamos įstaigos programų išlaidų sąmatas, neviršijant šioms programoms patvirtintų bendrųjų asignavimų, tarp jų – paprastosioms išlaidoms, iš jų darbo užmokesčiui, ir nepaprastosioms išlaidoms, sumų. Ši norma apibrėžia bendrą taisyklę, kad išlaidų sąmatos, kaip dokumentas, nustatantis skirtų sumų panaudojimą, ne tik negali viršyti bendros asignavimų sumos, bet ir jų patvirtinto paskirstymo pagal rūšis. Suprantama, kad negalimas išlaidų sąmatos tvirtinimas išlaidų rūšiai, kuri įstatymu nepatvirtinta programoms finansuoti skirtų lėšų sudėtyje, šiuo atveju tai paprastųjų išlaidų dalis, skirta darbo užmokesčiui.

Tai reiškia, jog asignavimai darbo užmokesčiui neskirti, todėl jų panaudojimas šiam tikslui (9452781,49 Lt) yra pripažįstamas biudžeto lėšų panaudojimu ne pagal paskirtį.

Audito metu nustatyti ir kiti neatitikimai.

Generalinio direktoriaus V.Milaknio 2001-11-16 įsakymu Nr.681 patvirtintų (2002-09-17 įsakymu Nr.797 patikslinta) LRT Komercijos nuostatų 1.1 p. nustatyta, kad Komercijos direkcija yra LRT struktūrinis padalinys, kuris parduoda reklamines paslaugas radijo ir televizijos eteryje, uždirbdamas komercines lėšas. Papildomas atlyginimas apskaičiuojamas: pagal sudarytas barterinių mainų sutartis – nuo išrašytų už reklamos transliavimą sąskaitų sumos (atskaičius PVM), pagal kitas sutartis – nuo mėnesio įplaukų sumos (atskaičius PVM).

Audito metu nustatyta, kad Komercijos direkcijos darbuotojams per laikotarpį nuo 2002-01-01 iki 2002-10-01 priskaičiuota 204389,21 Lt pareiginio atlyginimo, 128653,90 Lt papildomo atlyginimo, 35293,37 Lt personalinių priedų ir kitų išmokų (16390 Lt autorinio atlyginimo, 27047,18 Lt atostoginių bei išeitinių pašalpų, 2052,02 Lt nedarbingumo pašalpų iš įstaigos lėšų), iš viso 413827,68 Lt.

12 pav. Komercijos direkcijos darbuotojų, kuriems mokamas papildomas atlyginimas pagal Komercijos direkcijos darbuotojų papildomo apmokėjimo nuostatus, 2002 metų 9 mėnesių darbo užmokesčio struktūra (devynių darbuotojų).

Nustatyta, kad Komercijos direkcijos darbuotojams per 2002 m. 9 mėn. išmokėta iš biudžetinių lėšų 399221,76 Lt darbo užmokesčio (t.y. pareiginio ir papildomo atlyginimo, personalinių priedų, kitų išmokų, fizinių asmenų pajamų mokesčio, taip pat darbo užmokesčio už 2001 m. gruodžio mėn. II pusę), kuris turėjo būti išmokėtas iš komercinių lėšų.

Be to, generalinio direktoriaus V.Milaknio įsakymais kai kuriems darbuotojams prie pagrindinio atlyginimo buvo skirtas priedas iš komercinių lėšų. Per 2002 m. 9 mėn. tokių priedų apskaičiuota 283667,64 Lt. Šie priedai taip pat išmokėti iš biudžetinių lėšų sąskaitos.

Taip pat generalinis direktorius V.Milaknis ir l.e. generalinio direktoriaus pareigas, Radijo direktorius K.Petrauskis savo įsakymais skyrė materialines pašalpas darbuotojams, kurių materialinė būklė sunki dėl ligos ar turto netekimo, nepateikus tai patvirtinančių dokumentų, be Profesinės sąjungos tarpininkavimo, o tik pagal prašymus, nesilaikydami Kolektyvinėje sutartyje aptartų atvejų ir nustatytų dydžių. Pvz.:

- Generalinis direktorius V.Milaknis 2002-01-11 įsakymu Nr.16-K "Dėl materialinės pašalpos skyrimo" R.Jakutavičienei skyrė 2000 Lt pašalpą gydymuisi pagal jos prašymą, nepateikus sunkią materialinę būklę patvirtinančių dokumentų;

- L.e. generalinio direktoriaus pareigas K.Petrauskis 2002-06-27 įsakymu Nr.P-232 "Dėl materialinių pašalpų skyrimo" D.Keršienei skyrė 500 Lt, D.Vaivutskaitėi – 375 Lt dėl sunkios materialinės padėties, S.Pranaitienei – 1000 Lt, M.Bernotienei – 375 Lt gydymuisi tik pagal darbuotojų prašymus, be Profesinės sąjungos tarpininkavimo, nepateikus sunkią materialinę būklę patvirtinančių dokumentų.

Įsakymuose nenurodytas materialinių pašalpų skyrimo lėšų šaltinis. Audito metu nustatyta, kad LRT per 2002 m. tris ketvirčius darbuotojams skirta 27950 Lt pašalpų, kurios išmokėtos iš biudžeto lėšų.

Iš viso per laikotarpį nuo 2002-01-01 iki 2002-10-01 (įskaitant darbo užmokestį už 2001 m. gruodžio II pusę) Komercijos direkcijos darbuotojams darbo užmokesčio, LRT darbuotojams priedų ir pašalpų, autorinio atlyginimo ir mokesčių, kurie turėtų būti išmokėti iš komercinių lėšų, iš biudžetinių lėšų išmokėta 973164,31 Lt (2 priedas).

Kiti neatitikimai:

LRT iš paprastosioms išlaidoms skirtų valstybės biudžeto asignavimų per laikotarpį nuo 2002-01-01 iki 2002-10-01 įsigijo ilgalaikio turto už 53577 Lt (63220,86 Lt su PVM). Iš jų: LRT iš A.Beinoro įmonės "Videotekstas" pagal 2002-02-22 PVM sąskaitą-faktūrą Nr.9217594 įsigijo programinės įrangos už 2350 Lt (2773 Lt su PVM). PVM sąskaitą – faktūrą vizavo buvusi Finansų ir ekonomikos direktorė E.Valickaitė, nurodydama apmokėti iš komercinių lėšų. Tačiau LRT buhalterija 2002-02-25 mokėjimo pavedimu Nr.254 pervedė A.Beinorto įmonei 2773 Lt iš banko biudžetinių lėšų sąskaitos. Kitas tris PVM sąskaitas-faktūras, pagal kurias LRT įsigijo ilgalaikio turto, vizavo buvusi Finansų ir ekonomikos departamento direktorė Ž.Gurevičiūtė, nurodydama, iš kokių lėšų apmokėti. Likusios PVM sąskaitos-faktūros nevizuotos. Pagal visas PVM sąskaitas-faktūras buhalterija apmokėjo iš biudžetinių lėšų.

Pažeidžiant Lietuvos Respublikos 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą (su vėlesniais pakeitimais), 53577 Lt paprastųjų išlaidų buvo panaudota nepaprastosioms išlaidoms.

Tokiu būdu, valstybės biudžeto asignavimų valdytojas – LRT generalinis direktorius V.Milaknis, nesilaikydamas Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 p. 1 d., 2002 metams skirtus biudžeto asignavimus 1026741,31 Lt (iš jų: Komercijos direkcijos darbuotojams darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įnašams – 973164,31 Lt, ilgalaikio turto iš paprastųjų išlaidų įsigijimui – 53577 Lt) panaudojo ne pagal nustatytą paskirtį.

Audito metu LRT 2002-10-02 ir 2002-11-04 mokėjimo pavedimais Nr.384 ir 403 iš komercinių lėšų sąskaitos į banko biudžetinių lėšų sąskaitą pervedė atitinkamai po 350000 Lt, 2002-11-27 mokėjimo pavedimu Nr. 417 pervedė 385000 Lt, 2002-12-06 mokėjimo pavedimu Nr. 425 – 100000 Lt. LRT iš viso iš komercinių lėšų sąskaitos į banko biudžetinių lėšų sąskaitą pervedė 1185000 Lt, t.y. atstatė dalį ne pagal paskirtį panaudotų biudžeto lėšų.

Pagal vyriausiosios finansininkės N.Žebrauskienės paaiškinimą, sąskaitos apmokamos iš tos banko sąskaitos, kurioje tuo laikotarpiu yra lėšų, neatsižvelgiant į lėšų paskirtį. Į klausimą, kada atstatomos biudžeto lėšos, vyriausioji finansininkė N.Žebrauskienė paaiškino, kad paskutinių metų ketvirtį, tvarkant ataskaitinių metų apskaitą, atliekama biudžetinių lėšų inventorizacija, išaiškinamas biudžetinių lėšų nukrypimas tarp kasinių išlaidų ir faktinių.

Vyriausioji finansininkė N.Žebrauskienė audito metu nepateikė LRT biudžetinių lėšų kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registro.

Pagal l.e. vyriausiosios finansininkės pareigas E.Krugiškienės paaiškinimą biudžeto lėšų kasinės išlaidos ketvirčio pabaigoje apskaičiuojamos iš gautų asignavimų atėmus biudžeto lėšų likutį.

Pažeidžiant Buhalterinės apskaitos įstatymo 4 str. reikalavimus, LRT biudžeto lėšų apskaita netvarkoma taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi, palyginama, išsami ir naudinga vidaus ir išorės informacijos vartotojams.

LRT buvusios Finansų ir ekonomikos skyriaus direktorė E.Valickaitė ir Finansų ir ekonomikos departamento direktorė Ž.Gurevičiūtė, šioms pareigoms paskirta pagal terminuotą darbo sutartį, neužtikrino, kad teisingai būtų išmokamas darbo užmokestis, autorinis atlyginimas bei kitos išmokos.

Taip pat nustatyta:

Vyriausybės 2002-02-15 nutarimu Nr.233 “Dėl lėšų skyrimo” LRT skirta 811 tūkst. Lt korespondentų punktui Briuselyje įsteigti ir išlaikyti. Pagal Finansų ministerijos biudžeto departamento 2002-03-01 pažymą apie biudžeto pakeitimus Nr.7 635,5 tūkst. Lt skirta paprastosioms ir 175,5 tūkst. Lt – nepaprastosioms išlaidoms.

Audito metu nustatyta, kad LRT korespondentų punktui Briuselyje nupirkta ilgalaikio turto už 175376 Lt (206943,68 Lt su PVM). LRT pagal 2002-07-08 materialinių vertybių perdavimo-priėmimo aktą išsiuntė į Briuselį materialinių vertybių už 100244 Lt. Likusioji įranga (už 75132 Lt) eksploatuojama LRT, Konarskio g. 49, Vilniuje.

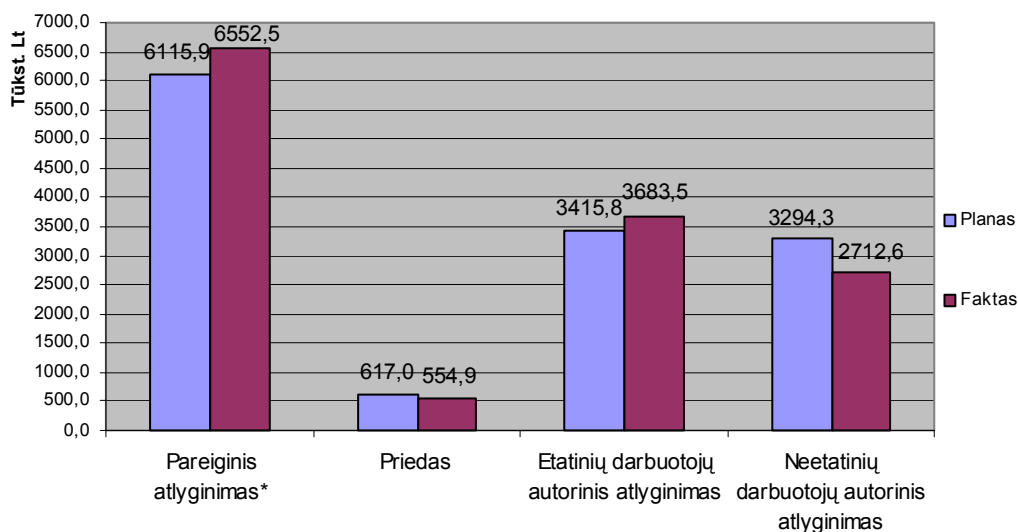
Ilgalaikio turto apžiūrėjimo vietoje 2002-11-14 metu II studijoje (pas materialiai atsakingą asmenį – vyresnįjį inžinierių A.Šimkūną) rasta vaizdo kamera SONY DSR-37DPK1 (įsigijimo vertė 29517 Lt be PVM) ir centrinėje aparatinėje - videomagnetofonas SONY DSR-25P (įsigijimo vertė 10194 Lt be PVM), įsigyti iš korespondentų punktui Briuselyje įsteigti ir išlaikyti skirtų biudžeto lėšų. Taip pat pas kitą materialiai atsakingą asmenį – inžinierių Č.Vaitkūną rastas jam perduotas radijo mikrofonas SONY: siųstuvas WRT 805B (įsigijimo vertė 1045 Lt be PVM) ir imtuvas WRR 805B (įsigijimo vertė 1548 Lt be PVM). Ant minėtų materialinių vertybių, įtrauktų į apskaitą ir kurioms yra suteiktas inventoriaus numeris, šis numeris nepažymėtas.

LRT taryba 2002-02-12 posėdyje patvirtino (protokolas Nr.36) ir 2002-05-02 patikslino (protokolas Nr.42) 2002 m. LRT pajamų ir sąnaudų sąmatą pagal Vyriausybės patvirtintas programas.

Pažeidžiant Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 10 str. 1 d. 7 p. nuostatas, LRT taryba nepatvirtino 2002 m. LRT pajamų ir išlaidų sąmatos.

Palyginus kai kuriuos 2002 m. 9 mėnesių planinius patikslintus rodiklius su faktiškais išlaidomis, audito metu apskaičiuotomis iš pirminių apskaitos dokumentų, nustatyta, kad LRT

nesilaikoma tarybos patvirtinto 2002 m. LRT biudžeto. Kaip pvz., per 2002 m. 9 mėn. etatiniams darbuotojams autorinio atlyginimo apskaičiuota 267,7 tūkst. Lt daugiau, negu planuota.

* *pareiginis atlyginimas, įskaitant atlyginimą atleidžiamiesiems, atostoginius, kitas išmokas.*

13 pav. LRT 2002 metų devynių mėnesių duomenys apie apskaičiuotą darbo užmokestį, autorinį atlyginimą (išskyrus Briuselio korespondentų punktą). Faktas apskaičiuotas audito metu iš pirminių apskaitos dokumentų.

Vykdydamos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr.543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 49 p. ir Finansų ministerijos 2002-01-11 raštu Nr.03-09-0200307 “Dėl 2001 metų valstybės biudžeto sąmatų įvykdymo metinės ir 2002 metų ketvirtinės suvestinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo” nustatytą tvarką, viešosios įstaigos, gaunančios asignavimus iš valstybės biudžeto, Finansų ministerijai teikia lėšų panaudojimo metinę ir ketvirtines atskaitomybes – Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitą (forma Nr.2).

Pažeidžiant Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 p. 6 d., generalinis direktorius V.Milaknis neužtikrino vadovaujamos įstaigos finansinių ataskaitų teisingumo. LRT 2002 m. I pusmetyje iš biudžeto lėšų įsigijo ilgalaikio turto už 3,1 tūkst. Lt, tačiau Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitoje 2002 m. birželio 30 d., pasirašytoje buvusios Finansų ir ekonomikos departamento direktorės Ž.Gurevičiūtės ir vyriausiosios finansininkės N.Žebrauskienės, 3,1 tūkst. Lt neįtraukta į kasines išlaidas ilgalaikio turto įsigijimui (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.04.3), o nurodytos kasinės išlaidos pagal ekonominės klasifikacijos kodą 1.3.3.1 – pervedamos lėšos ne pelno institucijoms (paprastosios išlaidos). Taip pat Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitoje 2002 m. rugsėjo 30 d., pasirašytoje generalinio direktoriaus V.Milaknio ir vyriausiosios finansininkės N.Žebrauskienės, neteisingai atvaizduotos 2002-09-30 dienos būklei įsigyto ilgalaikio turto už 53,6 tūkst. Lt išlaidos.

Tokiu būdu, LRT ilgalaikio turto įsigijimui panaudojo 53,6 tūkst. Lt daugiau, negu buvo skirta asignavimų nepaprastosioms išlaidoms. Dėl šios priežasties apyskaitų duomenys nėra patikimi, jose neatsispindi visas įsigytas ilgalaikis turtas.

Pastebėjimas

Audito įmonė “Apskaitos ir mokesčių konsultacijos” 2002-03-28 pateikė Auditoriaus išvadą dėl 2001 m. gruodžio 31 d. metinės finansinės atskaitomybės. Išvadoje nurodyta: “Dėl aukščiau aptartų dalykų reikšmingumo, nuomonės apie VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija 2001 m. gruodžio 31 d. finansinę atskaitomybę nepareiškiamo. Be to, dėl 8-11 pastraipose aptartų dalykų, pridedama finansinė atskaitomybė neatitinka LR apskaitą reglamentuojančių norminių aktų” (3 priedas).

Išvados:

1. Pažeidžiant Buhalterinės apskaitos įstatymo 4 str. reikalavimus, LRT biudžeto lėšų apskaita netvarkoma taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi, palyginama, išsami ir naudinga vidaus ir išorės informacijos vartotojams;

2. Pažeidžiant Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 10 str. 1 d. 7 p. nuostatas, LRT taryba nepatvirtino 2002 m. LRT pajamų ir išlaidų sąmatos;

3. Valstybės biudžeto asignavimų valdytojas – LRT generalinis direktorius V.Milaknis, nesilaikydamas Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 p. 1 d., 2002 metams skirtus biudžeto asignavimus naudojo ne pagal nustatytą paskirtį:

- LRT naudodama lėšas savo darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įnašams (iš viso 9452781,49 Lt) pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d. 1 p. nuostatą, įpareigojančią asignavimų valdytoją naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį, nes Lietuvos Respublikos 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 1 priedėlyje LRT skirti asignavimai paprastosioms išlaidoms, iš jų asignavimų darbo užmokesčiui neskirta.

- Per laikotarpį nuo 2002-01-01 iki 2002-10-01 (įskaitant darbo užmokestį už 2001 m. gruodžio II pusę) Komercijos direkcijos darbuotojams darbo užmokesčio, LRT darbuotojams priedų ir pašalpų, autorinio atlyginimo ir mokesčių, kurie turėjo būti išmokėti iš komercinių lėšų, iš biudžetinių lėšų išmokėta 973164,31 Lt.

5. Pažeidžiant Lietuvos Respublikos 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą (su vėlesniais pakeitimais), 53577 Lt paprastųjų išlaidų per 2002 m. 9 mėn. buvo panaudota nepaprastosioms išlaidoms.

Audito metu LRT iš komercinių lėšų sąskaitos į banko biudžetinių lėšų sąskaitą pervedė 1185000 Lt, t.y. atstatė dalį ne pagal paskirtį panaudotų biudžeto lėšų.

6. LRT generalinis direktorius V.Milaknis nepakankamai užtikrino racionalaus ir pagal patvirtintą išlaidų sąmatą valstybės biudžeto asignavimų naudojimo kontrolės, kaip to reikalauja Biudžeto sandaros įstatymo 7 str.

5. VALSTYBĖS KONTROLĖS 2002-01-15 SPRENDIMO NR. 2 VYKDYMAS

Valstybės kontrolės Kontrolės ir veiklos audito skyriaus viršininkas K.Širvaitis 2002-01-15 sprendimu Nr.2 “Dėl viešosios įstaigos “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” dalinio veiklos vertinimo rezultatų” nusprendė:

1. *įpareigoti Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos pirmininką M.Martinaitį teikti tarybai svarstyti klausimus dėl:*

- *Viešosios įstaigos “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” generalinio direktoriaus V.Milaknio patraukimo drausminėn atsakomybėn už įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus.*

LRT taryba 2002-02-26 svarstė Valstybės kontrolės 2002-01-15 sprendimą Nr.2, ir pagal sprendimo 2.1 str. generaliniam direktoriui V.Milakniui pareiškė pastabą už nepakankamai tiksliai sutvarkytą dokumentaciją dėl leidimo paskolai gauti, turint žodinį finansų ministro pritarimą.

- *tikslaus apmokėjimo LRT tarybos nariams už posėdžius nustatymo*

LRT taryba 2002-01-15 patvirtino tarybos narių apmokėjimo tvarką.

Audito metu nustatyta, kad LRT tarybos pirmininkas M.Martinaitis kai kuriais atvejais nesilaiko patvirtintos tvarkos - duomenis apie įvykusius posėdžius, faktiškai dalyvavusius tarybos narius bei jiems priskaičiuotas sumas per 2002 m. I pusmetį du kartus Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriui pateikė ne iki sekančio mėnesio 5 d., o pavėluotai: už 2001 m. gruodžio mėnesį pateikė 2002-01-21 raštu Nr. 50, už 2002 m. balandžio mėnesį – 2002-05-29 raštu Nr. 64.

2. *įpareigoti viešosios įstaigos “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” generalinį direktorių V.Milaknį:*

- *intis priemonių tikrinimo metu nustatytiems teisės aktų pažeidimams pašalinti;*

Generalinis direktorius V.Milaknis nepakankamai ėmėsi priemonių nustatytiems teisės aktų pažeidimams pašalinti - audito metu nustatyti Lietuvos Respublikos teisės aktų pažeidimai (Ataskaitos 2, 3, 4, 6 skyriai).

- *užtikrinti, kad būtų laikomasi Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių ir vykdomos vidaus kontrolės procedūros.*

Šis įpareigojimas nevykdomas - audito metu nustatyta, kad LRT kasos darbas organizuojamas ir kasos operacijos vykdomos pažeidžiant Vyriausybės 2000-02-17 nutarimu Nr.179 patvirtintų Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių 9 - 12 punktus.

LRT generalinis direktorius V.Milaknis nevykdė Valstybės kontrolės 2001-05-16 sprendimo Nr.33 “Dėl viešosios įstaigos “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” 1999 metų antrojo pusmečio – 2000 metų veiklos vertinimo” 3.2 p. įpareigojimo užtikrinti įstatymų bei kitų teisės aktų laikymąsi, naudojant biudžeto lėšas.

Valstybės kontrolės Kontrolės ir veiklos audito skyriaus 2001-12-22 ataskaitoje Nr.210-18 “Dėl viešosios įstaigos “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” dalinio veiklos vertinimo rezultatų” pateiktos rekomendacijos ir siūlymai:

- *Nustatyti ir patvirtinti pinigų sumokėjimo atskaitingam asmeniui bei atskaitingų asmenų atsiskaitymo su buhalterija tvarką bei terminus, paskirti atskaitingus asmenis, kuriems iš kasos gali būti išmokami pinigai.*

Generalinis direktorius V.Milaknis 2002-12-29 įsakymu Nr.217 patvirtino Atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis tvarką, tačiau joje nenustatyta nepanaudotų pinigų gražinimo į kasą ir terminai atskaitingiesiems asmenims. LRT nenustatytas sąrašas atskaitingų asmenų, kurie įstaigos vardu gali gauti pinigus iš kitų ūkio subjektų arba gyventojų už jiems parduotą turtą, suteiktas paslaugas arba avansą.

- *Užtikrinti, kad sutarčių projektai būtų rengiami pagal nustatytą vidaus tvarką.*

Audito metu nustatyta, kad generalinis direktorius V.Milaknis neužtikrino 2000-10-19 įsakymu Nr.168 patvirtintos Sutarčių rengimo tvarkos laikymosi (Ataskaitos 6 skyrius).

Išvados:

1. LRT generalinis direktorius V.Milaknis nevisiškai įvykdė Valstybės kontrolės 2001-05-16 sprendimo Nr.33 “Dėl viešosios įstaigos “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” 1999 metų antrojo pusmečio – 2000 metų veiklos vertinimo” 3.2 p. įpareigojimus.

2. Valstybės kontrolės Kontrolės ir veiklos audito skyriaus 2001-12-22 ataskaitoje Nr. 210-18 “Dėl viešosios įstaigos “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” dalinio veiklos vertinimo rezultatų” pateikti siūlymai ir Valstybės kontrolės 2002-01-15 sprendimo Nr.2 įpareigojimai iš dalies įvykdyti.

6. KITI KLAUSIMAI

Audito metu nustatyti atvejai, kaip:

1. LRT darbuotojams mokamas autorinis atlyginimas pagal autorines sutartis už darbus, kuriuos turi atlikti pagal pareigybines charakteristikas:

1.1 Generalinio direktoriaus V.Milaknio 2001-09-05 įsakymu Nr.528 patvirtintos Televizijos programos direkcijos nuostatų 2.3 p. viena iš nurodytų funkcijų – rengti ir teikti tvirtinti televizijos programos tinklą, programos struktūrą, naujų televizijos laidų projektus, formuoti televizijos programų politiką.

LRT, atstovaujama Televizijos direktorės R.Miliūtės, 2002-03-01 pasirašė autorinę sutartį su A.Prancūzevičiumi, pagal kurią autorius įsipareigojo sukurti rašytinius kūrinius – TV programos tinklo projekto, jo pakeitimų sukūrimas, įsigyjamos užsienio produkcijos įtraukimo į bendrą TV programos projektą, koncepcijos sukūrimas bei jos įgyvendinimo projekto sukūrimas ir dalyvavimas jo galutiniame įgyvendinime. Pagal šią sutartį, kuri galioja iki 2003-03-01, LRT įsipareigojo sumokėti autoriui 3390 Lt dydžio autorinį atlyginimą (vieną kartą per mėnesį). Per laikotarpį nuo 2002-03-01 iki 2003-03-01 pagal minėtą autorinę sutartį LRT įsipareigojo autoriui A.Prancūzevičiui sumokėti iš viso 40680 Lt.

Pastebėjimai:

1. Televizijos programos direkcijos direktoriumi nuo 2001-06-25 iki 2002-02-28 pagal darbo sutartį dirbo A.Prancūzevičius. Generalinio direktoriaus V.Milaknio 2001-06-26 įsakymu Nr.274-K A.Prancūzevičiui buvo nustatyta 4000 Lt mėnesinė alga ir 2000 Lt personalinis priedas. Pagal LRT generalinio direktoriaus 2000-12-01 įsakymo Nr.193 "Dėl LRT darbuotojų naujos darbo apmokėjimo sistemos įvedimo" patvirtintą 1 priedą struktūrinių padalinių vadovų mėnesinė alga nustatyta nuo 1000 iki 3500 Lt. Generalinis direktorius V.Milaknis, nustatydamas TV programos direkcijos direktoriui A.Prancūzevičiui mėnesinį atlyginimą, nesilaikė 2000-12-01 įsakymo Nr.193-K nuostatų.

2. Televizijos direktorė R.Miliūtė, 2002-05-15 pasirašydama sutartį su autoriumi A.Prancūzevičiumi, pagal kurią LRT įsipareigojo per laikotarpį nuo 2002-03-01 iki 2003-03-01 išmokėti autoriui 40680 Lt autorinio atlyginimo, viršijo jai suteiktus įgaliojimus - LRT generalinis direktorius V.Milaknis 2001-08-31 įsakymu Nr.124 "Dėl įgaliojimo pasirašyti sutartis" pavedė televizijos direktorei R.Miliūtei pasirašyti tiesiogiai su televizijos veikla susijusias autorines sutartis iki 5000 Lt autorinio atlyginimo sumai.

1.2. TV programos direkcijos direktoriaus pareigas nuo 2002-03-01 iki 2002-07-30 laikinai ėjo vyriausiasis prodiuseris L.Ryškus. Generalinio direktoriaus V.Milaknio 2002-02-28

įsakymu Nr.84-K L.Ryškui nustatyta minimali mėnesinė alga, t.y. palikta anksčiau pagal darbo sutartį nustatyta vyriausiojo prodiuserio alga 430 Lt. Pagal 2001-10-08 autorinę sutartį, kurioje L.Ryškus įvardijamas vyriausiuoju prodiuseriu ir galiojimo terminas nustatytas iki 2002-10-18, LRT įsipareigojo sumokėti vyriausiajam prodiuseriui 7630,80 Lt autorinį atlyginimą, mokamą vieną kartą per mėnesį. Tokiu būdu laikinai ėjusiam TV programos direkcijos direktoriaus pareigas L.Ryškui buvo mokama 430 Lt mėnesinė alga ir 7630,80 Lt autorinis atlyginimas.

1.3. Pagal terminuotą darbo sutartį nuo 2002-09-23 iki 2003-01-31 TV programos direkcijos direktorės pareigoms priimta I.Liutkevičienė, jai mokama valstybės nustatyta minimali alga (generalinio direktoriaus 2000-12-01 įsakymo Nr.193 1 priedu struktūrinių padalinių vadovų mėnesinė alga nustatyta nuo 1000 Lt iki 3500 Lt).

Pastebėjimas:

Generalinio direktoriaus V.Milaknio 2002-03-07 įsakymu Nr.773 patvirtintos TV programos direktoriaus pareigybinės charakteristikos 2.1 p. nustatyta, kad direktorius vadovauja TV programos direkcijos padalinių darbui ir jį organizuoja. TV programos direktorės I.Liutkevičienės, kuriai mokama valstybės nustatyta minimali mėnesinė alga, pavaldume yra 9 padaliniai ir 146 darbuotojai.

LRT, atstovaujama generalinio direktoriaus V.Milaknio, 2002-09-23 pasirašė autorinę sutartį su TV programos direktore I.Liutkevičiene, toliau vadinama autoriumi, pagal kurią I.Liutkevičienė įsipareigojo sukurti rašytinius kūrinius – LTV programos visuomeninio transliuotojo misijos vykdymo koncepcijos – plano sukūrimas ir šio plano originalaus įgyvendinimo sukūrimas. Už šia sutartimi aptartų kūrinių sukūrimą bei išimtinių autoriaus turtinių teisių perdavimą LRT naudotis, LRT įsipareigojo sumokėti 3600 Lt dydžio autorinį atlyginimą kartą per mėnesį.

Pagal generalinio direktoriaus V.Milaknio patvirtintus Televizijos programos direkcijos nuostatus tai viena iš direkcijos funkcijų. Šiuos darbus Televizijos programos direktorė privalėjo atlikti, vykdydama pareigas pagal generalinio direktoriaus V.Milaknio patvirtintą pareigybinę charakteristiką, todėl autorinių sutarčių sudarymas ir apmokėjimas pagal jas (A.Prancūzevičiui - 3390 Lt, I.Liutkevičienei - 3600 Lt) sudaro sąlygas mokėti autorinį atlyginimą už pareigybinėje charakteristikoje nustatytų funkcijų vykdymą, tuo pačiu išskaityti ir sumokėti į valstybės biudžetą mažesnę fizinių asmenų pajamų mokestį ir nemokėti įmokų į Valstybinio socialinio draudimo fondą.

Pastebėjimai:

1. Televizijos direktorės R.Miliūtės pasirašytuose 2002-10-01 ir 2002-11-04 atliktų darbų aktuose, nurodyta: VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija, atstovaujama televizijos direktorės R.Miliūtės, priima Ingos Liutkevičienės atliktą darbą, t.y. pasiūlymus dėl laidų kokybės gerinimo (nuo š.m. rugsėjo 23 d. iki 30 d. – pirmajame akte ir nuo š.m.

spalio 1 iki 31 d. – antrajame akte), ir pretenzijų neturi. LRT buhalterija apskaičiuoja autorinį atlyginimą tik pagal Televizijos direktorės R.Miliūtės pasirašytą aktą.

2. TV prodiuserių skyriaus 2002 m. gegužės - liepos mėn. laidų aplankėles, pagal kurias vyriausiajam prodiuseriui L.Ryškui ir kitiems autoriams apskaičiuotas autorinis atlyginimas, “transliuoti leista” vizavo Televizijos prodiuserių skyriaus apskaitos tvarkytojas K.Ligeika, pagal pareigybinę charakteristiką neturintis tokių įgaliojimų ir tiesiogiai pavaldus vyriausiajam prodiuseriui.

2. Į faktines laidų gamybos sąnaudas neįtrauktos visos patirtos sąnaudos pagal sutartis su prodiuseriais. Laidų: “Spaudos klubas”, “Bėdų turgus”, “Atverk duris”, “Sveika, brangioji” ir “Keliai, mašinos, žmonės” gamybai ir transliacijai LRT pagal sutartis su VšĮ “Spaudos klubas”, UAB “Makas”, UAB “JG produkcija”, UAB “Rijeka “ ir VšĮ “TV vakarai” skyrė sutartyse nurodytas technines priemones (iš jų ir automobilius) bei aptarnaujantį personalą, tačiau audito metu LRT nepateikė tokių kaštų apskaitos dokumentų, nors TV laidų gamybos skyriaus viršininko pareigybinės charakteristikos (patvirtinta generalinio direktoriaus 2001-09-12 įsakymu Nr.533) 2.5 p. nurodyta viena iš viršininko pareigų tvarkyti skyriaus dokumentaciją, susijusią su techninių priemonių paskirstymu bei panaudojimu (TV kūrybinių grupių paraiškos technikai, TV technikos panaudojimo sutartys ir kt.).

3. Generalinis direktorius V.Milaknis neužtikrino 2000-10-19 įsakymu Nr. 168 patvirtintos Sutarčių rengimo tvarkos laikymosi:

Televizijos direktorės R.Miliūtės ir prodiuserio L.Česnulevičiaus 2002-05-15 pasirašyta sutartis dėl netiesioginio eterio TV laidos “Vasara ir...” kūrimo, transliavimo ir reklamos, pažeidžiant buvusio LRT generalinio direktoriaus V. Žuko 2000-10-19 įsakymu Nr. 168 patvirtintos Sutarčių rengimo tvarkos 18, 30 p.:

- nevizuota struktūrinio padalinio, kuris įgyvendina, kontroliuoja sutarties vykdymą bei atsako už tinkamą sutarties visumos įvykdymą, vadovo, vyriausiojo finansininko, ekonomikos skyriaus ekonomisto bei LRT teisininko;
- neužregistruota LRT raštinėje.

Pastebėjimas

Audito metu vyriausioji finansininkė N.Žebrauskienė pateikė Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriaus sutarčių registracijos žurnalą ir sutarčių originalus už laikotarpį nuo 2001-01-01- iki 2002-07-01, tačiau minėtame žurnale sutartis su prodiuseriu L.Česnulevičiumi neužregistruota ir sutarčių segtuve šios sutarties nebuvo. Iš to darytina prielaida, kad sutartis galėjo būti sudaryta vėliau, negu nurodyta sutartyje.

Generalinis direktorius V.Milaknis 2001-08-31 įsakymu Nr.124 “Dėl įgaliojimo pasirašyti sutartis” pavedė generalinio direktoriaus pavaduotojai, televizijos direktorei R.Miliūtei

pasirašyti tiesiogiai su televizijos veikla susijusias autorines sutartis iki 5000 Lt autorinio atlyginimo sumai.

Televizijos direktorės R.Miliūtės 2002-05-15 pasirašytoje sutartyje su L.Česnulevičiumi numatyta, kad laidos dalių pirmoji transliacija vyks LTV kanalu kiekvienos savaitės pirmadieniais – ketvirtadieniais 21.50 val. arba kitu televizijos pasirinktu nepigesnėje laiko zonoje pagal reklamos kainininką, netiesioginiame eteryje.

Sutartyje numatyta laidą “Vasara ir...” transliuoti II-oje LTV reklaminio laiko juostoje, kurioje pagal 2001-12-20 generalinio direktoriaus V.Milaknio įsakymu Nr.207 patvirtintus reklamos transliavimo įkainius, reklamos sekundės kaina – 50 Lt (be PVM). Pagal Komercijos direkcijos direktoriaus A. Trumpicko pateiktus laidos reklaminio laiko skaičiavimus, nustatyta, kad direkcija reklamai taikė V laiko juostos įkainius – 15 Lt (be PVM) už sekundę.

Pagal sutarties 5.1.1.5 p. prodiuseris L.Česnulevičius įsipareigojo sudaryti sutartis su rėmėjais dėl laidos rėmimo prisilaikant oficialių TV reklamos transliavimo įkainių ir tai iš anksto suderinant su LTV reklamos skyriumi, pagal 5.1.2.3 p. – prodiuseris turi teisę talpinti laidoje reklamos reportažus, intarpus apie rėmėją, logotipą ekrano kampe.

Tokiu būdu per laikotarpį nuo 2002-06-03 iki 2002-09-10 prodiuseris L. Česnulevičius parengė ir LTV kanalu transliavo 58 “ Vasara ir...” laidas, kurių metu reklaminis eterio laikas kainavo 54604 Lt (be PVM, skaičiuojant V reklaminio laiko juostos įkainiais), t.y. daugiau nei 5000 Lt.

Generalinis direktorius V. Milaknis 2002-11-20 įsakymu Nr. P-401 už 2000-10-19 įsakymu Nr. 168 patvirtintos Sutarčių rengimo tvarkos 31 str. (“31. Sutarčių originalai saugomi buhalterijoje.”) pažeidimą skyrė Ritai Miliūtei drausminę nuobaudą – papeikimą.

Išvados:

1. Televizijos direktorė R.Miliūtė 2002-03-01 pasirašė autorinę sutartį su A.Prancūzevičiumi ir generalinis direktorius V.Milaknis 2002-09-23 pasirašė autorinę sutartį su I.Liutkevičiene, pagal kurias autoriai įsipareigojo atlikti vieną iš televizijos programos direkcijos funkcijų. Šiuos darbus pagal pareigybines charakteristikas turėjo atlikti laikinai ėjęs televizijos programos direktoriaus pareigas L.Ryškus ir direktorė I.Liutkevičienė, todėl autorinių sutarčių sudarymas ir apmokėjimas pagal jas (A.Prancūzevičiui – 3390 Lt, I.Liutkevičienei – 3600 Lt) sudaro sąlygas mokėti autorinį atlyginimą už pareigybinėje charakteristikoje nustatytų funkcijų vykdymą, tuo pačiu išskaityti ir sumokėti į valstybės biudžetą mažesnę fizinių asmenų pajamų mokesčių ir nemokėti įmokų į Valstybinio socialinio draudimo fondą.

2. Auditoriams nepateikti laidų gamybos ir transliacijos kaštų dokumentai, nors pagal TV laidų gamybos skyriaus viršininko pareigybinę charakteristiką viena iš viršininko pareigų yra tvarkyti techninių priemonių paskirstymo ir panaudojimo dokumentaciją.

3. Televizijos direktorė R.Miliūtė 2002-05-15 pasirašė sutartį su prodiuseriu L.Česnulevičiumi dėl netiesioginio eterio TV laidos “Vasara ir...” kūrimo, transliavimo ir reklamos:

3.1. pažeidžiant LRT 2000-10-19 įsakymu Nr.168 patvirtintos Sutarčių rengimo tvarkos 18, 30 p. – sutartis nevizuota struktūrinio padalinio, kuris įgyvendina, kontroliuoja sutarties vykdymą bei atsako už tinkamą sutarties visumos įvykdymą, vadovo, vyriausiojo finansininko, ekonomikos skyriaus ekonomisto bei LRT teisininko, neužregistruota LRT raštinėje.

3.2. viršijant LRT televizijos direktorei R.Miliūtei suteiktus įgaliojimus – LRT generalinis direktorius V.Milaknis 2001-08-31 įsakymu Nr.124 “Dėl įgaliojimo pasirašyti sutartis” pavedė generalinio direktoriaus pavaduotojai, televizijos direktorei R.Miliūtei pasirašyti tiesiogiai su televizijos veikla susijusias autorines sutartis iki 5000 Lt autorinio atlyginimo sumai. Per laikotarpį nuo 2002-06-03 iki 2002-09-10 pagal sutartį su prodiuseriu L.Česnulevičiumi buvo parengtos ir transliuotos 58 “ Vasara ir...” laidos, kurių metu reklaminis eterio laikas pagal patvirtintus įkainius kainavo 54604 Lt.

REKOMENDACIJOS

1. Užtikrinti efektyvią vidaus kontrolę.
2. Užtikrinti sutarčių rengimo vidaus tvarkos laikymąsi.
3. Siekiant užtikrinti valstybės biudžeto lėšų efektyvų naudojimą:
 - atlikti valstybės biudžeto lėšų poreikio ekonominius skaičiavimus;
 - valstybės biudžeto asignavimų apskaitą tvarkyti taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi, palyginama, išsami ir naudinga vidaus ir išorės vartotojams;
 - patvirtinti LRT pajamų ir išlaidų sąmatą;
 - nustatyti kiekvienos, iš valstybės biudžeto finansuojamos, programos įgyvendinimo priemonės atsakingus vykdytojus;
 - paskirti atsakingus asmenis, kurie kontroliuotų programų vykdymą;
 - programų uždaviniams įvertinti būtina parinkti tokius ir tiek kiekybinių ir kokybinių kriterijų, kurie būtų prasmingi įvairiais programų vykdymo etapais.
4. Naudoti valstybės biudžeto lėšas tik pagal nustatytą paskirtį.
5. Nesudaryti su darbuotojais autorinių sutarčių, pagal kurias autoriai įsipareigoja atlikti dalį funkcijų, numatytų jų pareigybinėse charakteristikose.

6. Siekiant veiklos efektyvumo:

- **parengti ir patvirtinti atidėjimų abejotinoms skoloms tvarką;**
- **parengti ir patvirtinti beviltiškų skolų įvertinimo ir nurašymo tvarką;**
- **kontroliuoti vieno pirkėjo įsiskolinimo dydį, parduoti skolon tik įsitikinus jo mokumu ir gebėjimu pakankamai greitai apmokėti už paslaugas;**
- **analizuoti skolų (debitorinio įsiskolinimo) ir įsipareigojimų būklę bei turto, skolų, įsipareigojimų apyvartumą ir jų pasikeitimo tendencijas;**
- **įstatymų nustatyta tvarka imtis atitinkamų priemonių dėl skolų (debitorinio įsiskolinimo) išieškojimo, kaip vieno iš būdų nuostoliams išvengti.**

Vyresnioji valstybinė auditorė

Almutė Juzėnienė

Valstybinė auditorė

Rita Žirlytė

Susipažino:

LRT generalinis direktorius

Valentinas Milaknis

Vyriausioji finansininkė

Nijolė Žebrauskienė